

montaurà

NÚMERO 113
TERCER TRIMESTRE 2015

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

QUÈ ÉS LA POLÍTICA?

ÍNDIX

	pàg.
Crònica	3
Ajuntament	8
Entrevista: Francisco Martorell	
"Bernadet"	11
Ara ha fet 20 anys	17
Des de l'Arxiu	18
Agrupació Parròquies Mare de Déu	22
De tot un poc	28
Agrupació Festa Pagesa	30
El III Moscart ja és història	31
CEIP Montaura	32
El Montaura	34
Biblioteca	37
Un llibre sobre vida i obra Montserrat	
Fontanet	38
Amunt i Avall	39
Activitats Amics 3a Edat	41
Esports	45
Imatges d'ahir	46

Coberta:

El llac de Massanella. H. Bronsard

Fotografies:

Biel Pocoví, Magdalena Campaner, Biel Fiol.

Edita:

Ajuntament de Mancor de la Vall
Plaça Ajuntament, 1 - 07312
Tel. 971.50.17.76

Correu electrònic:

revista montaura@gmail.com

Impremta:

Goya
C/ Cristòfol Colom, 8a
07360 - LLOSETA
Tel. 971.51.41.42

Els articles signats expressen únicament l'opinió del seus autors.

La política és la ciència que tracta del govern i de l'organització de les societats humanes. Però avui dia, entre tots, hem aconseguit que la paraula política es trobi totalment desvirtuada. Són molts els que quan escolten la paraula política, el primer que senten és desconfiança i, fins i tot, fàstic.

Els nombrosos casos de corrupció política, que s'han anat destapant des de principis dels anys noranta i fins avui en dia, són, sens dubte, el principal motiu d'aquesta desconfiança. La política no és bruta, l'han embrutada els que s'hi han dedicat per treure'n un benefici propi sense pensar que s'hi havien de dedicar per al benefici de tota la comunitat.

Un altre motiu que afecta pot ser la falta de transparència, la qual cosa provoca que molt poca gent conegui com es prenen les decisions que ens afecten a tots. També el fet d'haver volgut allunyar als ciutadans de la participació en la gestió política de les nostres comunitats, ja siguin municipis, consells insulars, governs de la comunitat o governs de l'estat.

Votam cada quatre anys i ens pensam que ja n'hi ha prou, i això no basta. No ens ha de fer por xerrar de política ja que és una part molt important de la nostra vida, ens agradi o no. La gran majoria d'activitats que feim al llarg del dia estan regulades per uns condicionants polítics.

Des de la comissió de redacció de la Revista Montaura, pensam que és important que tota la feina que es fa des dels diferents partits polítics a Mancor arribi als ciutadans del nostre poble i així conèixer les diferents visions que tenim de la gestió municipal. Com ho faria MÉS? Com ho faria el PP? En què s'equivoquen els que actualment ens governen? Què podem millorar des de l'oposició? Creim necessari que tots els ciutadans i totes les ciutadanes coneguem les diferents formes de gestionar els recursos públics. La comunicació a tots els nivells és bàsica, des de les xarxes socials, premsa, fulletons o amb un petit article trimestral en aquesta revista. Pensam que hem de perdre la por a xerrar de política.

Per aquests motius volem convidar a totes les forces polítiques i particulars que s'animin a escriure d'aquests temes. Sempre des del respecte, les opinions i crítiques hi tendran cabuda.

Consell de redacció.

CRÒNICA

Juliol

Dia 1 hi va haver un ple ordinari a l'ajuntament.

També dia 1 el poble va patir manca d'aigua corrent a causa d'una rompuda, degut a problemes de subministrament elèctric. El pou de la Vinyassa (que està dins Selva i és on va l'aigua de sa Font des Prat i des d'on es bombeja fins el dipòsit municipal) no està electrificat i depèn d'un grup electrogen que a les nits es tanca per no fer renou i aquest dia va fallar.

Dia 3 va néixer Jan Alorda Busquets, fill de Gabriel i Dolors. Enhorabona.

El dia 13 es talla l'aigua per fugues al Casal de Cultura i pèrdues a la piscina.

En el final del curs acadèmic de la UOM (Universitat Oberta per a Majors), celebrat el dia 16, en Biel Pocoví "Pastora", alumne de 3r curs i

que aconseguí el millor expedient acadèmic, fou el responsable, en representació dels seus companys, de dirigir unes paraules als assistents, entre els quals, a més del Rector de la UIB, hi era present la presidenta del govern, Francina Armengol. En un parlament molt emotiu, en Biel va agrair, al professorat i personal de la UOM, la seva tasca en favor de la formació dels alumnes, ressaltant també la companyonia i amistat que ha viscut amb tots els seus companys de curs.

El dia 16 hi ha nombroses queixes pel mal estat de l'aigua de la piscina. Degut a una fuga d'aigua,

aquesta va baixar de nivell i no es depurava del tot. L'aigua va mantenir la qualitat dins dels paràmetres establerts però estava tèrbola. El problema es va resoldre un cop arreglada la fuga i restablert el volum.

Dia 18 es produeix el naixement de Llúcia Frau Morell, filla de Cristòfol i Francisca Maria. Enhorabona

El mateix dia es casaren Ignacio Joaquín Ferrer Coll i Maria Teresa Zamorano Cortés. Moltes felicitats.

Dia 21 La premsa enuncia que s'ha d'obrir un nou restaurant a Mancor.

El dia 24 es va presentar el Club Ciclista de Mancor de la Vall. Enhorabona i endavant ja que practicar esport sempre és una bona notícia.

El dia 28 se celebrà a l'ajuntament una primera reunió informativa per a iniciar els preparatius de Mancor de l'Art 2015.

Agost

El dia 3 l'ajuntament publica al seu facebook la foto de la peça rompuda que era la causa de la fuga d'aigua. Informa que per un foradí s'han perdut uns 2.500 m³ d'aigua. Concretament: 225 m³ el tercer trimestre de 2014, 704 m³ el quart trimestre de 2014, 847 m³ el primer trimestre de 2015 i 915 m³ el segon trimestre de 2015.

Dia 8 seguim amb problemes de subministrament d'aigua. Aquesta vegada degut a que el dipòsit té una capacitat de 250 T i el consum diari 600 T i no dóna abast.

Dels dies 10 al 14 es va fer el tradicional campament de s'Esplai

Dia 10 va morir, als 47 anys, n'Antoni Ramis Canals. Un fet dolorós per a tots els que el coneixíem. Descansi en pau. Donam el condol als seus familiars.

El torrent sembla un camí

Dia 12 es fan unes fotografies que mostren l'èxit de la neteja dels torrents gràcies als animals d'en Joan "Mosset" i la tasca que estan

fent des de fa uns quants mesos.

El dia 22 una tropa de valents i valentes anàrem d'excursió al torrent de Pareis. No hi va haver cap incident llevat que es va allargar un poc més del previst, fent patir als que hi havien anat amb autocar. Però varen poder gaudir d'un bon dinar a sa Calobra.

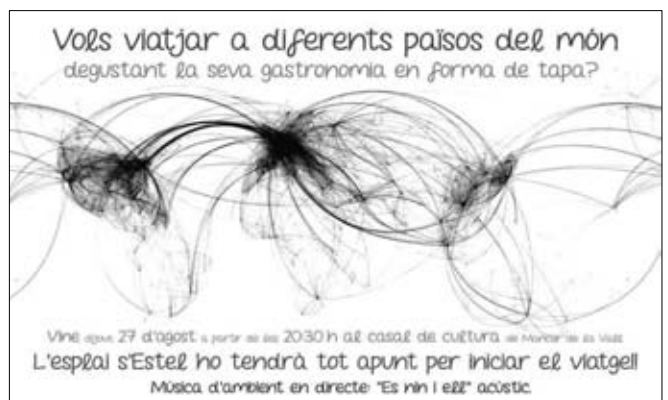

El dia 22 morí a Valldemossa, Joan Alorda Oliver a l'edat de 83 anys. Va néixer a Inca i era fill dels mancorins Pedro de "ca s'Ullot" i Aina de "can

Suau", que durant molts d'anys regentaren el Restaurant de can Ripoll d'Inca. Rebin el condol de part de la Revista MONTAURA la seva esposa Antònia, els seus fills i familiars.

El dia 27 ens visità el Conseller de Medi Ambient del Govern Balear, Vicenç Vidal, que es va interessar per la neteja dels torrents del poble amb animals i per anunciar inversions arreu de les Illes

Balears per tal de condicionar els torrents.

El dia 27 vàrem poder gaudir d'un sopar a la vegada que ens feien viatjar per tot el món gràcies al Grup d'Esplai s'Estel i les tapes que prepararen. A més hi va haver música en directe "El nin i ell" acústic. Tot als jardins del Casal de Cultura. Enhorabona!

Dia 28 és notícia a premsa "El govern quiere extender a toda Mallorca el uso de asnos y bueyes para limpiar torrentes". Concretament fa referència a la visita que va fer el conseller de Medi Ambient, Vicenç Vidal, la Directora general de Recursos hídrics, Joana Garau, i que foren rebuts pel nostre batle, Guillem Villalonga, i el nostre regidor i nou gerent d'Ibanat, Joan Ramon.

cursa Ultrail CCC (Coumayeur, Champex, Chamonix) de 100 km. Una cursa que travessa tres països: Itàlia, Suïssa i França. Un esforç admirable, enhorabona!

Manuel Gil

El mateix dia 28 una sèrie de carrers es quedaren a les fosques per problemes que es repeteixen a una zona del poble i duen de capoll als electricistes que no en troben l'avaria.

Dia 29 es va fer una festa de fi d'estiu al poliesportiu municipal on hi va haver jocs aquàtics, jocs populars i entrega de diplomes del curs de natació. Fou una jornada molt participativa. El bon temps hi va ajudar.

Dia 31 fou inaugurat, en el carrer Major, el Restaurant "MARIA SALINAS" que en principi pretén fer un menú diari a migdia, i al vespre, fer cuina creativa de mercat. Des d'aquestes pàgines li desitjam sort.

Setembre

Dia 2 va tenir lloc un ple ordinari.

El mateix dia 2 es casaren Eduardo Rovira Llompart i Soraya Martínez Vaquero. Enhorabona.

Dia 3 el setmanari Dijous d'Inca publicà el següent l'article: "Marga Rotger, Cantante con mucho porvenir en el panorama musical", on comenta el concurs Sona 9, celebrat a Barcelona, en el qual participaren més d'un centenar de grups i solistes. Na Margalida fou elegida com a finalista. Li desitjam molta sort.

Dia 4 té lloc l'obertura del restaurant Maria Salinas.

També dia 4 fou el dia que triaren José Vallori Bergas i Jerònima Maria Juan Piña per contreu-re matrimoni. Felicitats

Dia 5 La Junta Local de l'AECC, com acostuma fer cada any, va organitzar un sopar en benefici de l'Associació. Enguany va tenir lloc al Casal de Cultura, cedit per l'ajuntament, amb una pamboliada. Hi assistiren unes 120 persones, que aportaren un donatiu de 10 € cadascuna. En total, un cop pagades les despeses ocasionades, es recolliren 866 €.

L'Associació destina aquests diners en ajudar als malalts de càncer, a les seves famílies i a la investigació d'aquesta malaltia. La Junta Local agraeix als assistents la seva col·laboració i desitja que l'any que ve es pugui repetir aquesta trobada i que hi hagi més assistents.

El mateix dia 5, al bar de Sa Piscina, la Confraria Cervesera Llepols del Llúpol feren la presentació III MOSCART, com no amb un tast de cerveses, sopar de tapes i concert del grup Discovers.

Dia 9 a les 16 hores i a la sala de l'ajuntament es va fer una reunió per tal de tirar endavant amb la revista Montaura. Es va acordar seguir amb l'edició de forma trimestral. A partir d'ara amb la possibilitat de què sigui oberta a particulars, associacions i diferents grups del nostre poble, sempre des del respecte a la pluralitat. S'intentarà

introduir petits canvis en relació a la portada i seccions noves. Per a qualsevol dubte, suggeriment i/o col·laboració disposam d'una nova adreça electrònica: revistamontaura@gmail.com.

Dia 11 va començar el curs escolar, els nins i nines del nostre poble iniciaren, els més petits a Mancor i els més joves als instituts i centres de secundària.

El mateix dia 11 de setembre els nascuts l'any 1983 celebraren una trobada de germanor, fet que no duïen a terme des de feia deu anys. Rialles, anècdotes i una torrada a ses Deveres de Caimari serviren per unir la millor collita del 83. I per molts d'anys!

Dissabte dia 12 es va dur a terme la III mostra de cervesa artesana. Un dia ple d'activitats, organitzat per la C.C. Llèpols del Llúpol. En podeu llegir una informació a les nostres pàgines.

Dia 15 comencen les classes del curs de tennis al poliesportiu municipal.

El dia 19 se celebrà a Mancor el VIIè Trofeu Mancor de la Vall - XII Challenge de tardor de ciclisme. En Xesc Artigues, del Club Arenal, va ser el guanyador dels 82 km. En Toni Muntaner el

segon, en Pere Amengual el tercer, en Leo de Llamas el quart, i el cinquè en Javier Salmerón. El maillot groc fou per Javier Peris. Els millors ciclistes de més de 50 i 60 anys foren Torsten Witting i Francisco Gallego. Hi va haver 104 participants. Na Catalina Coll va quedar en primera posició de les fèmines i també fou l'única dona mancorina participant. El primer mancorí en creuar la meta va ser en Joan Miquel Martorell. Enhorabona a tots.

El mateix dia 19 dos mancorins aconseguiren fer una cursa de 110 km, s'Ultra Pirineu, amb un desnivell de 6.800 metres. En Jordi Vidal va quedar el 122 i en Pedro Abrines el 220. Una gran fita, enhorabona!!

Jordi Vidal

Dia 24 és notícia a la premsa a la secció "Mancor urbanismo", l'entrevista feta a l'exbatle, Bernadí Coll. N'és el titular "Queda demostrado que no hice ninguna ilegalidad, si tuvieran vergüenza dimitirían".

Pedro Abrines

Dia 26 es publica a premsa l'entrevista al nostre batle amb el titular "S'han de canviar les rutines i els mals vicis". Fa referència al repte del canvi a Mancor de la Vall.

Dia 27 és notícia a premsa, a la secció "Mancor cien días": "El PP denuncia la politización de la revista local y el retraso en los arreglos de la escuela". I a la secció "Mancor tribunales" ho és "Tendríamos que recordar a Bernadí coll que el dictamen del Consultiu no le legitima".

Dia 29 va morir en Ramon Arrom Martorell "Ramon" als vuitanta-tres anys. Descansi en Pau. Rebin el condol els seus familiars.

Dia 30 torna sortir un altre article a la premsa local dedicat al medi ambient a Mancor de la Vall amb el titular "La legalización del punto verde requerirá un estudio de impacto". Sembla que el Punt Verd no està legalizat, s'estan fent estudis i projectes. Això suposarà una despesa, no prevista, per l'ajuntament.

Joana Maria Alba

FESTA DE FI DE L'ESTIU A L'ENTORN DE LA PISCINA MUNICIPAL

AJUNTAMENT

En el trimestre s'han celebrat dos Plens Ordinaris.

Al Ple Ordinari de dia 1 de juliol de 2015 es tractaren els següents punts:

Primer s'aprovà, per unanimitat, les 3 Actes dels plens anteriors: dies 10, 13 i 25 de juny.

També, per unanimitat, s'aprovaren les dues festes locals del proper any 2016: dia 24 de juny (festa de Sant Joan) i dia 17 de novembre (Dijous Bo)

Amb el vot favorable de MÉS per Mancor i l'abstenció del Partit Popular, s'aprovà la Declaració de Mancor de la Vall com a municipi Antitaurí. El PP va manifestar que ells sometrien el tema a consulta popular.

Es donà compte de la constitució dels dos grups polítics, MES per Mancor i Partit Popular.

El Ple de l'Ajuntament es donà per assabentat dels Decrets donats per Batlia des de la Convocatòria de la sessió ordinària anterior.

Al Ple Ordinari del dia 2 de setembre de 2015 es tractaren els següents punts:

S'aprovà l'acta de la sessió anterior.

En resposta a la petició del Consorci d'Infraestructures de les Illes Balears, s'aprovà la designació dels representants a l'Assemblea General del Consorci d'Infraestructures de les Illes Balears, en les persones següents: Titular, Guillem Villalonga Ramonell, 1r suplent, Miquel Gallardo Esgleas i 2n suplent, Joana Maria Alba Mateu.

Seguint els informes dels tècnics del servis socials, s'aprovà la concessió d'una ajuda.

L'equip de govern, va donar resposta a les preguntes formulades per l'oposició.

1.-Quants de camions d'aigua es varen dur per omplir la piscina municipal i què varen costar aquests?

Vàrem fer dues actuacions diferents:

Una primera els dies 15, 16, i 17 de juny, amb un total de 9 viatges de camió d'aigua, de 9 tones cada viatge. Eren els dies que s'havia programat l'obertura de la Piscina Municipal, i aquesta no era plena. L'empresa concessionària del servei d'aigua potable de Mancor, Aigües de Selva, amb bon criteri, ens recomanà no agafar-ne de la xarxa d'aigua potable, donades les dificultats que en aquells moments tenia per poder subministrar aigua al casc urbà. Per aquest motiu, vàrem decidir fer aquesta inversió i poder obrir la Piscina Municipal, tal i com demanaven els usuaris. Aquesta actuació tengué un cost de 557,07 €.

La segona actuació es va fer entre els dies 20, i 21 de juliol, amb un total de 11 viatges de camió de 10 tones cada viatge. Aquesta actuació va ser en resposta a una fuga d'aigua greu que es va detectar en la Piscina Municipal, que va fer que el nivell de l'aigua baixàs per davall del nivell dels skinners, de manera que l'aigua només es depurava a través del filtre que hi ha en el trespòl interior de la piscina. Atès que seguíem amb problemes per dur a terme el subministrament diari d'aigua al casc urbà del poble, i per no tenir problemes amb la salubritat de l'aigua de la Piscina Municipal, decidírem fer aquesta actuació, a fi de recuperar el nivell de l'aigua, per millorar la depuració. Així i tot, la fuga és bastant greu i aquestes 110 tones d'aigua es perden en pocs dies. Un cop detectada la fuga, es duu a terme la seva reparació, i molt poc a poc, seguint les recomanacions d'Aigües de Selva, reomplim la Piscina Municipal amb aigua de la xarxa municipal, ja que el problema del subministrament al casc urbà s'havia començat a arreglar, després de reparar una altra fuga que feia mesos hi havia en la zona del Casal de Cultura. El cost total de la segona actuació va ser de 732,05 €.

Montaura tal i com estava previst pel nostre grup i amb l'aprovació de l'IbiseC?

Després d'uns dies de cridades telefòniques a l'IBISEC, i no obtenir resposta, vàrem decidir anar directament a la seu d'aquest departament al Parc Bit de Palma, el passat dia 23 de juliol, per tal d'obtenir informació de primera mà, de en quin punt es trobava aquest projecte. Allà ens reunírem amb una de les tècniques del departament, que ens comentà que ella serà qui haurà de fer la supervisió del projecte un cop l'arquitecte que l'està redactant l'entregui. En aquests moments l'arquitecte està ja en la fase final del projecte, concretament, n'està elaborant els pressuposts, i confia poder-ho tenir enllestit abans de les vacances del mes d'agost. Després de tornar xerrar per telèfon amb la tècnica en la primera setmana del mes d'agost, ens comunica que l'arquitecte ja l'havia enllestit, i que en tornar, al mes de setembre, li lliurarà per a la seva supervisió. Dia 1 de setembre tornam a xerrar amb la supervisora, i ens comenta que l'arquitecte té previst lliurar el projecte per a la seva supervisió aquesta mateixa setmana, o dijous 3 o divendres 4. Una vegada estigui en mans de la supervisora, i un cop estigui aprovat, hem arribat a l'acord que ens avisarà per tal que el puguem veure, i saber de quin projecte xerram, ja que és totalment desconegut per aquest equip de govern. Un cop supervisat, es passarà a licitació, i se'ns lliurarà per donar-li la llicència d'obra. El que ja no sabem és de quins terminis estam xerrant, i creim que realment suposarà unes molèsties tant pels alumnes com pels professors, si les obres s'haguessin de fer durant el curs escolar, i així ho ferem saber als responsables de l'IBISEC.

3.-Ja teniu el cost de les festes de Sant Joan 2015?

No, encara no ho sabem. Hem tengut tot un seguit de dificultats tècniques pel que fa a la comptabilitat de l'Ajuntament, i encara no hem pogut desglossar el cost de les Festes de Sant Joan. Tot d'una

que disposem d'aquesta informació la vos farem arribar.

4.-Com es sabut, per part de l'anterior equip de govern (PP) es varen comprar els solars per construir l'anhelada nova escola Montaura, i també es va iniciar la modificació puntual de les Normes Subsidiàries per tal d'estalviar el màxim de temps possible. Com està aquest tràmit ?

Aquest passat dilluns, 31 d'agost, GAAT, que com bé sabeu, és l'empresa que ha fet el projecte de modificació puntual de les NNSS, ens va lliurar la documentació per poder fer l'aprovació inicial d'aquesta modificació. Els serveis tècnics d'urbanisme de l'Ajuntament no varen poder revisar-ho per presentar-ho al plenari d'avui, com era la nostra intenció. La nostra intenció és abans de finals d'aquest mes fer un Ple Extraordinari on, entre altres, dur aquest punt.

5.-Quines accions heu dut a terme per continuar amb la tramitació de l'interès general del Punt Verd?

Els serveis tècnics urbanístics d'aquest Ajuntament han començat a treballar en la documentació necessària per poder iniciar l'expedient per a sol·licitar l'interès general per el solar on està, i estarà ubicat el nou Punt Verd, en les condicions òptimes per al seu servei. Els tècnics del Consell de Mallorca, que ens han de remetre tota la informació necessària per tirar envant amb la documentació, s'han reincorporat als seus llocs de feina aquests dies, després de les vacances d'agost. També cal dir que aquest equip de govern va trobar-se, als dos dies d'haver pres possessió dels seus càrrecs, amb una ordre de precinte del Punt Verd, en un termini de 10 dies. Gràcies al projecte del nou Punt Verd, que ha elaborat el tècnic d'Urbanisme de l'Ajuntament, la gran tasca feta pel tècnic de Medi Ambient de la Mancomunitat des Raiguer, i totes les actuacions que s'han fet al Parc

Verd (neteja principalment), hem aconseguit allargar aquests terminis, i pensam que amb les altres tasques que ens hem compromès a fer, no l'haurem de tancar.

6.-Cooperació Local del Consell de Mallorca va publicar una subvenció de 100.000 euros pels municipis amb menys de 2000 habitants.

L'anterior equip de govern d'aquest Ajuntament va iniciar el projecte i tràmits per asfaltar diferents carrers i camins del nostre poble. Com està aquest projecte?

El projecte es farà talment com ho decidí l'anterior equip de govern. Ara mateix està en mans del Departament de Desenvolupament Local del Consell de Mallorca.

REFLEXIÓ PER A PARES I EDUCADORS

La senyora Maria del Mar Puigserver, responsable del departament de psicologia clínica del grup Clínic Balear, va publicar al periòdic Ara Balears vuit consells dirigits als pares i educadors, de com poden ajudar als infants en el seu retorn a l'escola. Crec que són interessants, ara que ha començat el curs. Així els proposa:

- 1.- Transmetre il·lusió i tranquil·litat, ja que l'actitud positiva dels pares es contagia als nins. És important que els nins puguin expressar el que senten per veure el que els preocupa del seu retorn a l'escola. Cal fomentar una actitud de comunicació amb ells durant tot el curs al mateix temps que els explicam les nostres coses.
- 2.- Fer que col·laborin en la preparació del material escolar, que puguin triar i organitzar les seves coses.
- 3.- Organitzar els horaris a casa. És imprescindible determinar dos horaris: l'hora dels menjars i l'hora d'anar-se'n a dormir. També és molt necessari cuidar l'alimentació, ja que aquesta influeix directament en la capacitat de concentració, i en aquest sentit, el berenar del matí és fonamental per tenir una bona jornada escolar.
- 4.- Generar seguretat i confiança en els infants perquè puguin realitzar el seu treball i el seu desenvolupament social entre els seus companys.
- 5.- Ajudar especialment als nins que acudeixen a escola per primera vegada. Els hem de transmetre seguretat i confiança, procurant que acceptin la nova situació que els ha provocat l'inici escolar.
- 6.- No abandonar totes les activitats lúdiques que feien en temps de les vacances. No passar de tot a res. L'oci en els nins és igual d'important que el seu temps d'estudi.
- 7.- Fomentar hàbits d'estudi, creant un espai a casa confortable i que considerin propi. Procurar que els horaris inicials de dedicació a l'estudi vagin augmentant segons les demandes acadèmiques. Si ho feim des de petits, els nins aniran interioritzant aquest hàbit i serà més senzill, a mesura que calgui, dedicar-li més temps a l'estudi.
- 8.- Organitzar bé l'agenda d'activitats extraescolars, que no excloguin temps per a l'oci. Una agenda escolar plena d'activitats pot provocar en els nins ansietat o estrès infantil, davant la dificultat de donar una resposta adequada a les seves exigències quotidianes. Maldecaps, dolor de panxa, problemes per conciliar la son, agressivitat i l'aparició de preocupacions exagerades són alguns dels símptomes d'aquesta malaltia.

FRANCISCO MARTORELL ESTEBAN "*Bernadet*"

Havíem convingut amb en Francisco de trobar-nos a Mancor per entrevistar-lo per a la revista MONTAURA. En Francisco és un mancorí que, tot hi haver deixat el poble, mai no ha renunciat a aquesta vall i sempre, en tot moment que ha pogut manifestar-ho, ha donat a conèixer el seu bressol enaltint les meravelles del seu estimat poble.

El passat dia 22 de setembre, ens trobàrem a can Biel Pocoví. Després de saludar-nos i parlar de les darreres activitats, que ha duit a terme com a President d'ASIMA i vicepresident de la CAEB, començàrem l'entrevista.

En primer lloc, com solem fer amb tots els entrevistats, ens hauries de dir quan vares néixer?

Vaig néixer l'any 1951 dia 4 de juny. En es juny qui ve faré es seixanta-cinc anys.

Recordes a quina casa del poble vares néixer?

Era a una casa de ses afores des poble. Em sembla que es deia ca na Mirall, era anant de cap a Selva pes camí de Son Peña.

Quants de germans heu estat a la família?

Hem estat set germans. Quan mu mare, que era viuda, se va casar amb mon pare, ja tenia dos fills, un mascle i una femella. Llavors tengueren cinc fills, tres mascles i dues femelles. Entre tots érem set, com t'he dit.

Tots els germans encara són vius?

No n'hi cap de mort, gràcies a Déu tots són vius. Tots mos duim molt bé, mos veim de tant en tant.

Els teus pares quina feina feien?

Mu mare tenia molta feina en cuidar-mos a noltros i cuidar sa família. Mon pare era pastor,

El dia de la primera comunió

teníem ovelles, cabres i aviram se dedicava a ses feines des camp.

Què recordes dels teus estudis a Mancor?

Primer vaig anar a ca ses monges, però molt poc temps; en tenc molt poc record, era molt petit.

Després vaig passar amb D. Manuel Vitaller. D'ell

Sempre va ser molt aplicat

sí que en tenc un gran record; per mi, com a mestre sempre va ser un referent. Puc dir ben clar que ell es qui me va encaminar cap en es món professional; per indicació seva vaig anar a s'Escola Industrial d'Inca i vaig estudiar electricitat

Allà vaig coincidir amb en Ramon Gual de can Ramon; no sé que estudiava ell. Jo, de Mancor, vaig ser des primers que vaig estudiar electricitat.

Férem un repàs als professors i les altres persones que va conèixer a l'Escola Industrial, molts d'ells encara jo les vaig conèixer els meus anys de professor i director de l'Escola.

Fins quan anares a escola a Inca?

Quan vaig acabar s'Oficialia Industrial no podia seguir a Inca, perquè no feien sa Mestria i vaig haver d'anar al Politècnic de Palma per poder treure el títol de Mestria Industrial. Sempre vaig estudiar amb beques.

Sabem que la família estàreu un temps a Santa Margalida, quan fou això?

Precisament era en aquest temps que jo anava a escola a Palma. Es meus pares tengueren s'ocasió de dur una finca a Santa Margalida, Alacantí Vell, que era d'ets hermanos de la Salle.

Estant a Santa Margalida anaves i venies de Palma cada dia?

No. Jo llavor estava amb unes ties a Gènova que me tractaven molt bé. Estava molt centrat amb sos estudis. Dins s'especialitat d'electricitat vaig preparar-me molt bé com a Bobinador de Motors i vaig entrar, com a bobinador, a ses lavadores Allegro. Aquesta feina la feia en es mateix temps que estudiava, ja que a escola hi anava de nocturn, compaginava treball i estudis.

Podem dir que aquesta va ser una de les primeres feines que feres. Com et vares iniciar en el món empresarial?

Poc temps després vàrem muntar una empresa; érem tres socis. Tenguérem ocasió de posar en marxa una Delegació d'instal·lacions elèctriques a Menorca. A sa urbanització de s'Algar de Menorca, es feien molts de xalets per anglesos i

noltros fèiem sa instal·lació elèctrica. Allà hi vaig estar dos anys.

De molt jove ja era un gran emprenador

Quan feres la mili?

Després d'aquests dos anys, vaig fer sa mili. Es campament a Son Suredeta i vaig passar després a Cavalleria a Inca. A mi me va interessar perquè ja festejava a Lloseta i tenia ets horabaixes lliures. Venia a dinar a Mancor, a ca mu mare i després anava a fer es cafè a ca sa meva al·lota, i me n'anava cada capvespre en es negoci a Palma. En es quarter hi anava poc; vaig passar a transmissions i estava lliure de fer guàrdies.

També vaig estar de manteniment elèctric i sempre algun superior tenia algun problema i em demanaven ajudes i reparació des problemes.

Ton pare quan va morir?

Va morir d'un accident i va morir en es desembre de 1973 essent jo a sa mili.

Quins amics recordes de Mancor?

En Joan "Barraqueta", en Biel "Piti", en Tomàs Fontanet, en Llorenç Riera, en Llorenç "Gallineta". Vaig coincidir, per motius de feina i vaig tenir amb ell molt bones relacions professionals, amb en Jaume Rotger que estava a GESA. Per cert a jo, en aquells moments, se me va plantejar si volia entrar a GESA. Jo a GESA heu ralacionava amb aquells que anaven a posar postes i línies d'alta tensió, en lo que deien COBRA. Així i tot vaig fer una sol·licitud per entrar a GESA, però no sé perquè no hi vaig entrar.

Bé, Francisco, avencem un poc. Has dit que anaves a fer el cafè amb la teva al·lota a Lloseta.

Darrera un gran home hi ha una gran dona

Com conegueres a la que seria la teva esposa?

La vaig conèixer per unes festes de Biniamar, ara ha fet anys. Era abans de fer sa mili ja que mos casàrem, quan la vaig acabar i jo tenia vint-i-quatre anys.

Fou coincidència que el teu germà, Toni, també es festejàs i es casàs a Lloseta?

Amb en Toni, a més de germans som amics, i sortíem plegats. Jo aleshores tenia un cotxet, un sis-cents, i sortíem; anàvem pes pobles, un dia a Alaró, un altre dia a Muro, també a Santa Margalida, on havíem estat, hi coneixíem al·lotes. Un dia anàrem a Lloseta i coneguèrem dues amigues, i mos casàrem amb dues amigues.

Vàrem viure a Lloseta, uns tres anys a una casa que havien fet per sa meva dona. Però jo me n'anava cada dia prest a Palma i passava tot es dia, després de tres anys, va ser quan mos traslladàrem a viure a Palma i vivíem a un pis que mos compràrem.

Quants de fills heu tengut?

Una filla i un fill, ells són es qui ara estan al front des negoci. Tenim dues nétes, una d'onze anys i una de sis.

Parlem un poc de les teves empreses, on teniu la seu de la primera empresa?

Primer la tenguèrem en es carrer Teniente Ferrà Fiol, després mos n'anàrem a darrera sa Creu Roja en es carrer Provença. Érem tres socis, però me va sortir s'oportunitat d'agafar un altre negoci, que ja estava constituït, amb un constructor que vàrem anomenar Eléctrica Àrias, S. A. i estàvem a General Riera i després mos traslladàrem al polígon de Ca'n Valero.

Teniu molts de treballadors a l'empresa?

Hem tengut diferents èpoques, mos hem hagut d'adaptar a ses circumstàncies de sa feina; jo he tengut de 40 a 50 homes quan era es bum de sa construcció, quan se feien hotels, moltes obres i vivendes. Dins sa meva feina de s'empresa sa meva dona me va ajudar molt. Ara aquesta empresa ja la duen es dos fills meus.

Ells han muntat una societat nova perquè es joves li volen donar una altra empenta però s'han servit

de sa mateixa infraestructura d'Elèctrica Àrias. Aquesta nova empresa es diu ITEI (Innovaciones Tecnológicas en Electricidad e Iluminación).

Jo me vaig jubilar en es seixanta-tres anys i vaig a s'empresa, no d'una manera constant, perquè sa llei m'ho permet, però són ells que duen es negoci.

Ara teniu molt de personal?

Són uns deu o dotze. Actualment estam en es polígon de can Valero on tenim també una altra empresa que es dedica a lloguer de naus, que es diu Martorell Ripoll, S.A..

Als 50 anys, feliç amb de la seva família

Passem ara a l'apartat de les teves activitats d'altre tipus i dels càrrecs que has ocupat a diferents col·lectius empresarials i d'altres d'institucions de les quals has format part. Com ho has viscut?

Quan varen desaparèixer es sindicats verticals i se varen constituir associacions empresarials; jo, degut a sa meva professió d'electricista, vaig ser un des fundadors de s'associació d'electricistes que es deia ASINEM, fundada en es mes de maig de 1977. Jo vaig estar dins sa Junta Directiva molts

d'anys. Es primer president va ser en Joan Coll, que era de Comercial Instaladora Balear. Jo vaig estar de secretari amb ell, vaig estar després de vicepresident i llavor vaig passar a president, el dia 16 de gener de 1980. Vaig ser president per espai de més de dotze anys. Me reunia amb sos sindicats, estava a ses taules de negociació i convenis, tenia molt bona relació amb tots.

Parlem un poc de les altres activitats en aquest camp podem dir institucional?

Com he dit abans passàrem s'empresa, Eléctrica Arias SA, a can Valero, primer només teníem un 50% i un constructor tenia s'altre 50. Noltros vàrem comprar sa seva part i ho teníem tot. Can Valero formava part de s'Associació d'ASIMA, que englobava can Valero i Son Castelló. Llavor va ser quan em convidaren a formar part de sa junta d'ASIMA i hi vaig entrar —s'entrada era per votació—, concretament el 18 d'octubre de 1988. Allà vaig ocupar diferents càrrecs, amb es presidents Tomeu Oliver i Ramon Seijo. Quan va entrar de president en Miquel Bordoy, que té Trablisa, i em va fer vicepresident, concretament el dia 19 de novembre de 2001. Heu vaig ser per espai de més de tretze anys. Per cert que a mi em deien el "presidente en la sombra" perquè feia molta feina al costat d'en Bordoy, i duia el que

El seu treball ha estat reconegut

podem dir "dia a dia". En un moment donat ell heu va voler deixar i me va proposa a mi per ser president. El dia 13 d'abril d'enguany vaig ser elegit president i, segons consta en acta, per unanimitat de tots els membres de sa junta directiva. L'elecció és per a quatre anys.

Què significa i representa ASIMA (Asociación de Industriales de Mallorca)?

Significa representar, entre can Valero i Son Castelló, més de 1.500 empreses, més de 20.000 treballadors. És a dir que noltros sempre vetllam pels interessos dels nostres associats i pels seus treballadors. Representam més del 20% del PIB (Producte Interior Brut) de les Balears; tenim grans companyies hoteleres, d'aviació, concessionaris d'automòbils i altres empreses emblemàtiques. Tot això genera molts de llocs de feina.

Com va ser la teva entrada a la CAEB?

Sa CAEB (Confederación de Asociaciones empresariales de Baleares), se va fundar el dia 2 de desembre de 1977. Aquesta Confederació està formada per organitzacions empresarials, tan sectorials com territorials; actualment compta en prop de 80 organitzacions empresarials en un conjunt d'unes 20.000 empreses. Des que se va fundar sempre he estat a sa CAEB, primer com a representant d'ASINEM (Associació d'Instal·ladors Electricistes de Mallorca) i posteriorment com a representant de ASIMA (Asociación de Industriales de Mallorca). He estat pràcticament amb tots els presidents que sa CAEB ha tingut. Vaig estar amb en Josep Oliver, el president que se va jubilar, per espai de 20 anys. Quan el 4 d'abril de 2014 va ser elegida presidenta na Carme Planas me va proposar com a vicepresident i d'ençà d'aquell dia estic de vicepresident; jo llavors no era encara president d'ASIMA, perquè com t'he dit,

m'ellegiren el passat mes d'abril.

***Acompanyat de la seva esposa
a la recepció del Rei Felip V***

Com passen avui els dies?

Com he dit abans, vaig a l'empresa que ara duen els meus fills, una estoneta per despatxar amb ells. Per altra part estic treballant en les tasques pròpies de President d'ASIMA i vicepresident de sa CAEB. Jo sempre dic: estic jubilat, però no retirat.

Abans d'acabar ens agradaria que parlassis de Mancor, ja que supòs que segueixes la vida del teu poble, encara que des de la distància. Què ens dius?

Fins que meu mare va viure a Mancor veníem a dinar amb ella molts de diumenges, sobretot per les festes del poble i per Nadal. També, a través de les amistats he tingut un contacte amb lo que passava per Mancor.

Una cosa vos vull dir, sempre per tot on he passat i he anat, sempre m'he sentit molt orgullós de ser de Mancor de la Vall i mai no he amagat els meus orígens. Quan me feien una entrevista, lo primer i me demanaven les meves dates personals sempre deia: Vaig néixer a Mancor de la Vall l'any 1951.

M'agradava que poguessin el lloc on havia nascut i l'any del meu naixement. Jo només tenc motius d'agraïment en el nostre poble. Jo sé d'on veng i a

on he arribat amb so meu esforç i en tot el que vaig aprendre es meus anys que vaig viure en es poble de Mancor.

Mai no ha renunciat al seu bressol

Record amb molt de goig quan vàreu organitzar ses trobades de mancorins, amb això vàreu ser es precursors de lo que després s'ha fet, en aquest sentit, a molts de pobles.

Ja, per acabar, Francisco, que diries als mancorins que podran llegir l'entrevista a través de la revista Montaura.

Crec que he manifestat clarament es meus sentiments pes meu poble. No tenc més que agraïments per a tothom. Sa gran consideració que tenc d'haver nascut aquí, sentiment que sempre manifest i des que em sent orgullós.

Agraïm a en Francisco les seves paraules i que s'hagi prestat a aquesta entrevista. Acabam escoltant-lo parlant de molts de projectes que té en marxa com a President d'ASIMA, una escoleita que ja funciona fa més de deu anys, un centre d'acollida per a majors que té en perspectiva, un centre de formació professional, i molts d'altres temes socials, tot això a través de sa Fundació Asima.

Anam a la plaça de l'ajuntament i en Biel Pocoví fa unes fotografies i l'obsequiam amb el llibre, que

vàrem publicar l'any 2008, "Gent de ca Nostra: Mancor de la Vall, Homes i dones que han fet poble", que recull unes 80 entrevistes publicades a la revista Montaura, amb una dedicació que diu: "A Francisco Martorell, mancorí de socarel, perquè pugui reviure els seus anys d'infantesa que va viure al seu poble".

Jaume Gual i Móra

ARA HA FET 20 ANYS ...

Del que passà a Mancor durant el tercer trimestre de 1995, recordarem:

Que dia 7 de juliol actuà a l'església parroquial el Cor de la universitat alemanya de Saarbrücken.

Que dia 2 de setembre es clausurà el curset de natació organitzat per l'ajuntament.

Que dia 16 de setembre se celebrà una diada de trui per acomiadar l'estiu amb actes a la plaça de l'Ajuntament i a la Piscina Municipal.

Que dia 19 de setembre visità Mancor el president del Govern Balear, Molt Honorable Sr. Cristòfol Soler, acompanyat del conseller d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, Sr. Bartomeu Reus, i del conseller d'Agricultura i Pesca, Sr. Marià Socias. A un acte públic a l'ajuntament els foren exposades diverses qüestions que afectaven a Mancor.

Que el nou ajuntament acordà celebrar un plenari cada dos mesos, amb el vot en contra de l'oposició.

En el ple de l'ajuntament del dia 27 de juliol es nomenà, amb caràcter laboral indefinit, com auxiliar de la Biblioteca Municipal, a Maria del Carme Valdivielso, i amb el mateix caràcter, com a personal de l'ajuntament, a Joan Vicens.

Que el CE Montaura, a la propera temporada 1995-96, participaria amb cinc equips: Primera Regional, Juvenils de 3a, Cadets de 2a, Infantils de 2a i Alevins CIM.

L'entrevista del trimestre fou realitzada a Gabriel Sastre Celià de *can Massip*.

El naixaments del trimestre foren: Dia 1 de juliol s'inscriví el de Francesc Ripoll Ferrer, que havia nascut dia 30 de juny passat. Dia 16 de juliol nasqué Ester Terrassa Darder. Dia 27 de juliol nasqué Joan Frontera Muntaner. Dia 8 d'agost nasqué Caterina Alba Verger. Dia 15 d'agost nasqué Antònia Martorell Alba. Dia 27 d'agost nasqué Miquel Àngel Roman Colom i dia 5 de setembre nasqué Guillem Mateu Martín.

Moriren durant el trimestre: Dia 29 d'agost Joan Martorell Mayol des *clos d'en Gall*, als 62 anys. Dia 31 d'agost Catalina Sampol Mateu, àlies *Balaguera*, als 85 anys, i el mateix dia Maria Abraham Escales, de *can Coleta*, als 87 anys.

Dia 30 d'agost es casaren Miquel Lluís Móra Roel i Apol·lònia Martí Mateu.

(De MONTAURA, núm. 32)

Visita a Mancor del President de la Comunitat Autònoma, Molt Honorable Cristòfol Soler

Biel Fiol Mateu

DES DE L'ARXIU

L'AUTONOMIA MUNICIPAL (2)

La gestió municipal durant la guerra civil (juliol 1936 - desembre 1937)

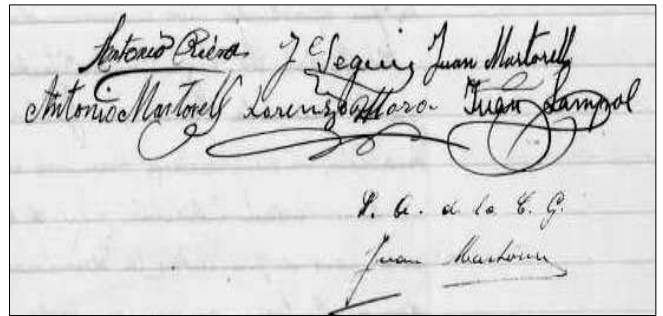
En iniciar-se el conflicte, el 18 de juliol de 1936, Mancor tenia un ajuntament (1) regit per una Gestora

nomenada el març anterior pel Governador Civil de la República de signe frontpopulista D. Isidro Liarte. El president de la Gestora era el Sr. Pau Crespí i el mateix 18 de juliol la Gestora es reunia en sessió ordinària, que seria la darrera, sense adonar-se del que succeïa al nord d'Àfrica. La sessió plenària durà mitja hora i va tractar assumptes rutinaris. Pau Crespí no posaria mai més els peus dins la Casa de la Vila.

Segell de l'Ajuntament de l'època

Sis dies després, el 24, ja hi havia una nova Gestora, que es constituí a les 10 del matí, en sessió extraordinària. En ella el nou president, Sr. Antoni Riera Torres (es sergent des forn), va llegir una comunicació del Governador Civil, el militar Sr. Luís García-Ruiz, on se'l nomenava Batle-president de l'Ajuntament de Mancor i se'l facultava per nomenar la resta de membres de la Gestora, els quals eren presents a la reunió. No hi va haver transmissió de càrrecs perquè cap membre de l'anterior Gestora hi fou cridat.

Signatures de l'Acta de la Primera Sessió de la nova Gestora

Pocs dies després el plenari, reunit ja en la primera sessió ordinària, va fer una declaració d'intencions manifestant que la Gestora s'havia de limitar a administrar i a fer justícia i a la vegada es desentenien de qualsevol acció esgarrada dels anteriors gestors.

Aquesta primera Gestora canvià de president, el juny del 1937, per renúncia del Sr. Riera, en la persona del Sr. Miguel García Perelló (Sr. Tingo), ex sergent de la Guàrdia Civil que aleshores era Jutge municipal. En el primer moment de la guerra l'estament militar estava al davant de gairebé totes les institucions i Mancor no n'era una excepció. Dels cinc gestors restants, només n'hem identificat dos, el Sr. Llorenç Mora Martorell, militar de cas Valencia, i el Sr. Joan Martorell Fontanet (Vallaquet)

La Casa de la Vila al primer pis de Son Collell

La Casa de la Vila des del maig del mateix any estava situada al primer pis de les cases de Son Collell, al carrer Bartomeu Reus (el contracte amb el propietari incloïa l'adequació d'un local al mateix edifici per a presó, i mentrestant la cuina de la planta baixa en faria funcions).

Els empleats municipals eren els mateixos d'abans. Figura cabdal era el secretari i ho fou fins el retorn de la democràcia, perquè amb freqüència

batle i regidors eren quasi analfabets i els secretaris, que pertanyien al cos de funcionaris de l'administració local, sabien de legislació i la seva aplicació. El secretari era el Sr. Joan Martorell Reynés —pels llinatges sembla mancorí però no l'he pogut identificar— que tenia la plaça en propietat ja en època republicana.

El saig era el Sr. Jaume Grau Vicens (cas Saig, prové d'ell). Tal vegada aquesta figura és, al dia d'avui, la més interessant, per pertànyer al passat. La professió apareix amb dos apel·latius, "alguacil" i "sache" i la seva funció principal era "pregonar" comunicats al poble mitjançant una crida. Les crides es feien en diferents indrets del poble de manera que el missatge pogués arribar a tothom. El saig s'anunciava amb un redoble de tambor si la crida era de l'ajuntament i un toc de corneta si la crida era privada. La crida arribava al carrer amb una mena de recitat mig cantat "es fa sabre al públic..." El saig ademés es feia càrrec de cobraments de tributs municipals i era a la vegada una espècie de relacions públiques; era el segon de l'escalafó, darrera el Secretari (la confecció del personal municipal de 1939 atorgava 3.000 pts. anuals al secretari i al metge, 1.500 al saig i 900 a la comare).

El maig d'aquest mateix any, 1936, s'havia contractat el Sr. Bernadí Martorell com a "escribiente temporero". No ens consta la seva continuïtat però suposam que sí i més tard arribaria a saig (Bernadí Saig).

L'administració del comú era ben simple perquè hi havia molt poc per administrar. Les propietats municipals eren les ancestrals: el cementeri "municipal", la font "pública", el pou "comú" i la "comuna". Les comunes llavors eren un bé molt apreciat per la seva producció "comunal" (llenya, caça, fruits, etc...). A Mancor corresponia un percentatge relatiu als habitants però Selva mai no ho permeté i Mancor mai no se'n beneficià. Els immobles que usava l'ajuntament eren tots de lloguer: la Casa de la Vila, la casa del metge que servia de domicili i consulta, els edificis de les escoles (la de nines, un pis del carrer de Biniarroi; la de nins, un pis al carrer de S. Joan, i la de pàrvuls a la plaça de dalt, damunt de Sa Botiga Nova). Igualment el municipi es feia càrrec del lloguer dels tres mestres. Al final de 1938 l'ajuntament tenia en propietat un escorxador, que a partir d'una donació del Sr. Bartomeu Reus d'uns terrenys de "S'Hort", arran de la font. La construcció de l'escorxador s'havia iniciat en època republicana i posteriorment paralitzada per mor de la guerra.

L'Escola de Nins al carrer de Sant Joan

Els maldecaps dels gestors, en aquesta primera etapa de la guerra, venien del gran atur obrer, la tramesa de documentació dels soldats i la pobresa de les infraestructures: quasi no existia el clavegueram tapat i el torrent de Biniarroi creuava la part sud, de manera que a la font, als carrers d'Orient, Nou i del Bisbe s'hi accedia a través del pont del camí de Biniatzent, i el del final del carrer "Arroyo", on s'hi treballà durant el conflicte.

Segell pro Paro, present a totes les actes dels plenaris de l'època

Existia el famós "Sello Pro Paro", que obligatòriament apareixia a quasi tots els documents oficials, per pal·liar els efectes de l'atur obrer. L'abril del 1937 Mancor va rebre per aquest concepte 500 pts. mensuals, per a l'obra de clavegueram i el pont del carrer d'Orient, quantitat totalment insuficient que no cobria el 20% dels aturats. Sis mesos més tard, el batle acudia a la senyora de Massanella que aportà 2.000 pts. per dites obres, a tornar en poder, sense interessos.

Durant quasi tot el temps que durà la guerra el plenari es reunia cada quinze dies i la dinàmica era l'estàndard: aprovació de l'acta anterior, noves del Boletín Oficial de la Provincia, entrades de correu ordinari, comunicacions de les autoritats provincials, i, allò més interessant, les actuacions per al sosteniment del poble en una situació d'extrema pobresa.

Fins ben entrat el 1937 les sessions foren molt curtes, moltes de 15 o 30 minuts. Mai no es discutia res i tot s'acordava per unanimitat a proposta del batle. Les actes no reflecteixen la realitat de la guerra, ni les misèries d'ella derivades. El mateix estiu del 36 moriren tres mancorins violentament i no en consta cap notícia a l'ajuntament. Tampoc no hi ha cap registre dels molts presoners polítics. La guerra únicament se cita eufemísticament com ara "en vista de las actuales circunstancias" es suspengueren les festes cíviques de Pasqua i les populars de S. Joan del 1937. El novembre del 1936 el Batle i el Secretari acudeixen a Palma per "mirar que las esposas de los soldados cobren la pensión", òbviament es tractava de les dones de soldats que eren al front.

Un cop al mes es donava compte de les despeses de "la doceava parte" del pressupost ordinari. El cobrament del repartiment d'utilitats és una constant durant els plenaris d'aquests 18 mesos i també després; venien a ser els impostos municipals que, juntament amb les contribucions especials, que afectaven a persones beneficiades per alguna obra pública. Tant les utilitats corresponents a l'any corrent com les especials freqüentment eren mal de cobrar perquè la gent no pagava i l'ajuntament amenaçava amb la via d'apremi.

El pressupost ordinari es nodria d'entrades per impostos per plaques de cans, carros i bicicletes; canalons que vessaven l'aigua de pluja al carrer; portes i finestres que s'obrien cap a fora; els negocis com cafès, botigues, carnisseries. Però és evident que la gent no pagava. El maig del 1937 la caixa de l'ajuntament era completament buida i el plenari acordà posar al cobrament els impagats del primer semestre del 1936 "del jueves al domingo que viene avisando con un pregon que habrá gastos". Tot i això es va dedicar l'1% del pressupost del 1937 a un homenatge nacional que es va fer al General Goded, mort a la guerra.

Quan era precisa una subvenció per una obra d'envergadura se sol·licitava a la Diputació i la resposta era normalment negativa, com un escrit enviat el desembre del 36 suplicant desesperadament a la Diputació "el arreglo inmediato del camino que une Mancor e Inca por estar intransitable"; la resposta negativa arriba dos mesos després, "lo lamento vivamente".

A un plenari de desembre del 36 es va plantejar la sol·licitud de reobertura de l'escola de pàrvuls. Va sorgir una forta discussió —una de les escassíssimes— - tot perquè era una creació republicana. El seny s'imposà i la votació fou a favor, 3 contra 2.

Una de les tasques mes freqüents d'aquesta primera etapa de la guerra eren les anades a Palma per assumptes relatius a "mozos", quintes, "reemplazos", pròrrogues... cada mes s'aproven pagaments de comissions al batle o secretari per aquests menesters.

Els actius membres de Falange Española feren notar la seva força al poble amb intervencions al plenari, sobretot fins just abans de la unificació amb les JONS, tot i que la seva presència a les sessions aparenta ser molt respectuosa amb l'autoritat local, "... se presentó el jefe local de Falange Española y habló previo correspondiente permiso del Sr. Alcalde ...". Així el gener i el febrer del 1937 va fer desviar una subvenció per continuar l'escorxador a obres de clavegueram i al pont del carrer d'Orient per donar feina als aturats. De la mateixa manera una intervenció del cap de Falange va fer aprovar pel ple "sean revocadas y arregladas las fachadas y pintado el maderamen de los edificios de los puentes, que serán multados si no lo hacen". Igualmet es nota la mà poderosa de la Falange en la retolació de carrers amb noms franquistes, de principis del 1938, abans de la segona gestora, que ni tan sols es féu per acord del ple ja que no consta en les actes; en una sessió, però, de setembre del mateix any, s'aprovà el pagament de 30 pts. "por los honorarios a los músicos de la banda por amenizar la colocación o inauguración de placas a calles, el marzo pasado".

Durant els devuit mesos, als quals dedicam el present escrit, les actes municipals reflecteixen una realitat ben diferent de la nostra i que per l'anacronisme que suposa avui o la curiositat que desperta en citaré alguns exemples:

Hi havia una llista reconeguda de "pobres de solemnidad".

Els cans havien de portar placa sinó se les "daria inmediata muerte".

Pregó del gener del 1937: "Esta prohibido hacer aguas en la vía pública y los que lo infrinjan serán multados por la alcaldía. Los niños menores de 14 años no pueden salir de sus casas solos después del toque de las Ave Marías".

"Pagar al secretario por comprar por adelanto una regadera i un pote de esmalte".

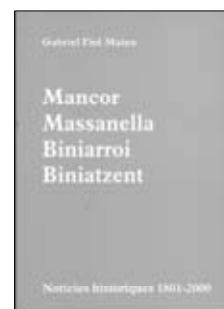
El juny del 1937 es feia una crida advertint a tots els propietaris de nínxols del cementeri que arreglassin els que no estaven en condicions en un termini de quinze dies.

El novembre del 1937 el plenari va recollir un sentir general del poble que es queixava que a les carnisseries no hi havia mai carn tendre. Reunits els carnisers acordaren que es repartissin els dies de manera que almanco en un establiment s'hi trobàs cada dia carn de "cordero o cabrito".

Finalment i, contravenint el sentir general d'avui, el plenari municipal premiava econòmicament la presentació a l'ajuntament de "alimañas dañinas", totes elles avui protegides.

(1) Documentació consultada per a aquest article: Llibre d'Actes de l'Ajuntament, Registre d'entrades i sortides de l'Ajuntament i les publicacions d'en Biel Fiol.

Tomeu Ripoll Pou

ESGLÉSIA LOCAL

AGRUPACIÓ DE PARRÒQUIES DE LA MARE DE DÉU

“una sola comunitat cristiana amb vuit portals”

Ha fet un any que començarem aquesta nova etapa pastoral a les nostres parròquies d’Inca, Selva, Caimari, Mancor, Biniamar i Lloseta.

Feia ja anys que aquests pobles estaven baix el guiatge d’un sol rector, Mancor, Selva i Caimari; abans Mancor havia format part de la unitat d’Inca; i ara s’obria a una més gran: vuit parròquies, acompanyada per un equip de tres capellans i un diaca.

Què vol dir una unitat de pastoral o una agrupació de parròquies? La unitat està marcada en primer lloc per compartir un mateix rector, com a coordinador d’un equip. Això suposa ja d’entrada un mateix programa pastoral, amb uns accents iguals. Tot i així, unitat no vol dir en cap moment uniformitat. La unitat de pastoral no és una estructura per organitzar activitats, està únicament al servei de la fe dels cristians i de l’evangelització; per això sempre suposa una doble dinàmica:

1.- En primer lloc potenciar cada una de les comunitats en tot el que té d’específic, de propi, que fa referència a la seva identitat. El cristià per viure la fe necessita la proximitat dels germans. La unitat de pastoral ha de possibilitar que els cristians de Mancor, per exemple, es puguin trobar per compartir i celebrar la fe en el mateix poble. Per això el primer que aquest any hem potenciat és que a cada parròquia hi hagi un nucli comunitari, un grupet de cristians i cristianes que sigui presència de l’Església en aquest poble o barriada, unida a les altres. Els capellans i el diaca esdevenen més que mai signes molt necessaris de comunió, guies, pastors, acompanyants, sense que tot hagi de passar necessàriament per ells.

2.- Però per altra part, la unitat de pastoral és una gran oportunitat per compartir esforços, recursos, i veure que l’Església és molt més gran que la meua parròquia. És per això que des de fa estona en els nostres pobles ja es caminava en unitat: alguna celebració conjunta, catequesi junts, etc. Cal potenciar aquest camí iniciat per algunes parròquies acompanyades per un sol rector i transformar-ho en vuit: secretaria de pastoral única amb telèfon permanent, coordinadora de l’acció social amb les capelles de caritat a cada parròquia, coordinadora de la pastoral escolar, pastoral de baptisme, celebració dels sagraments amb uns mateixos criteris, concert de Nades per tots els cors parroquials, celebració conjunta de la Vigília Pascual... I poc a poc volem que aquest estil d’unitat s’estengui al camp de la catequesi, la litúrgia i el cant, la vida creixent, així com en la creació del consell parroquial de l’agrupació.

Potser ara sigui el moment de viure especialment l’actitud evangèlica de la comunió, i fer possible fer realitat en el present i el futur del cristianisme en els nostres pobles el lema: *“una sola comunitat cristiana amb vuit portals”*. Això què vol dir? Que l’Església catòlica és una, és una sola la comunitat, però hi ha vuit portals, aquesta comunitat té vuits seus. Aquesta imatge explica que en els vuit portals han de trobar la mateixa Església, els mateixos criteris pastorals, certament a pobles i barris diferents i amb històries diferents, per possibilitar la proximitat de l’Església al carrer, però els tres portals sempre han de ser per enriquir-nos, mai per separar-nos, ens han de possibilitar anar més que mai units.

El fet de treballar la unitat, sense llevar la bellesa de cada comunitat dels pobles, és un repte de futur que ajudarà precisament a sostenir les petites comunitats dels nostres pobles, com Mancor mateix. Quan una comunitat és tan petita té el perill de dissoldre's dins la secularització galopant que estam vivint, o ofegar-se en ella mateixa. És important sentir-nos sostinguts per una comunitat més gran, per poder tenir una vivència profunda d'Església.

Crec que hem d'agrair molt l'acollida de tots els mancorins i de la comunitat cristiana. A Mancor un s'hi troba molt bé. Vull agrair de manera especial la col·laboració i l'acollida entranyable de la comunitat de religioses dels Sagrats Cors que estan a Santa Llúcia, i de tot el consell parroquial.

Amb l'ajuda del Senyor anirem fent camí, gràcies a la col·laboració de moltes persones de la comunitat, religioses i laics, vertader tresor, autèntic patrimoni de l'Església...

Equip Pastoral de la Unitat de la Mare de Déu

L'ALEGRIA DEL PRINCIPI DE CURS

El passat dia 11 de setembre al nostre poble tot era moviment d'infants i joves de camí cap al seu centre educatiu. S'han acabat les vacances, que tot i ser necessàries per als pares i els fills per rompre la rutina habitual, arriba un moment que s'acaben.

Els primers dies de curs són molt especials. Els alumnes duen encara amb ells tota l'alegria de l'estiu, van i vénen amunt i avall; els ulls els brillen, els somriuen. Tot està preparat per començar, l'estiu s'ha aprofitat per pintar i netejar, a les aules l'aire és net, els mestres, d'ençà del dia 1 de setembre, han anat preparant les programacions i tot el que és necessita per al seu treball.

Vaig llegir, escrit per un mestre, que el mes de setembre era la primavera de l'ensenyament. Temps de bons propòsits i d'il·lusions renovades. Les primeres classes són una alegria. Professors i alumnes en surten contents. Però ja som a octubre, vendrà el novembre, la primera avaluació, les notes, l'hivern. Els dies es faran curts i les hores llargues. La feina serà dura.

Podem comparar l'ensenyament amb el cicle natural que comença cada setembre. És totalment cert que la cultura i l'art de cultivar és comú en els pagesos i els mestres; es comparteixen fruits, collites i carabasses. I, com els pagesos, els mestres cada any tanquen un cicle i en comencen un de nou. Tan de bo que sapiguem fer arribar, fins a la collita de juny, l'alegria del principi de curs.

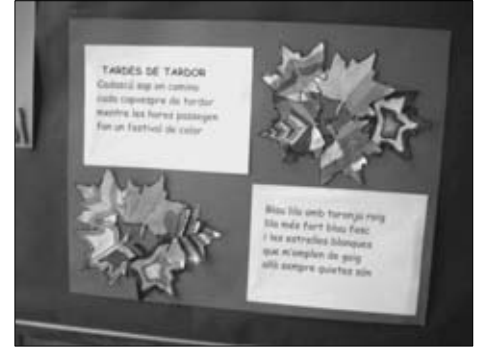
Jaume Gual i Móra

DE TOT UN POC... COSES DE CA NOSTRA

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

Mes de novembre

Aquest mes és un temps de trànsit entre la tardor i l'hivern. Tot i ser el mes novè a causa del calendari romà que començava a comptar a partir del març, els anglosaxons l'anomenaven el "mes de la sang" per al·lusió al costum de fer matances –normalment a partir de sant Martí–. La carn dels porcs, salada, adobada o embotida, es consumiria durant l'hivern. Al camp continua la sembra. També és el temps de les grans boirades, i de collir olives. Els estols de collidores partien del Pla i anaven a les possessions de la muntanya. Es posaven uns guants amb els caps foradats, per tal de poder collir les olives. De tant en tant feien un fogueró per encalenticir-se i no tenir les mans baubes. Era una vida molt dura i austera: *"La vida dels olivaires,/ no és llarga de contar:/ al matí mengen pa i figues,/ i al vespre figues i pa"*. Aquest és un mes que vol pluja, així ho diu el refrany: *"si plou, la llavor aferrarà i sortirà esponerosa"*.

Festes

Comença el mes amb la Festa de Tots Sants i el dia dels Morts. Tots Sants és una festa dedicada al record dels avantpassats. Un dels costums d'aquests dies és la visita als cementeris. S'hi va a arranjar i guarnir les tombes dels familiars o simplement a passejar i observar les tombes, tan diverses en la forma. Antigament, però, la celebració tenia un clar sentit domèstic: la família es reunia i recordava els difunts, menjant castanyes i panallets, resant el rosari; feien petits gestos, com deixar un plat buit a la taula, pel que ja no hi era. També s'encenien candeles o llums davant les fotografies de familiars desapareguts. Es tractava, així, d'una celebració íntima i familiar, tot i la dosi de temor que inevitablement provoca la incertesa del món sobrenatural.

Altres festes són: sant Martí (dia 11), santa Cecília, patrona de la música (dia 22), santa Catalina (dia 25). El dia 27 és la festa del Beat Ramon Llull. El govern, amb motiu de celebrar-se el setè centenari de la seva mort, ha declarat l'Any Llull. La personalitat de Ramon Llull (1232-1316) és inabastable; fou el primer a expressar les perplexitats del pensament en la llengua del poble i no en llatí; místic, científic, alquimista, el seu llegat és monumental i la seva figura universal; és considerat el pare de la llengua i la

literatura catalana; la seva obra s'estudia en totes les Universitats del món.

El darrer cap de setmana de novembre celebrarem a Mancor la Fira de l'Esclata-sang i de la Muntanya, enguany ja en la seva 13è edició.

Llunes

Quart minvant, dia 3. Lluna nova, dia 11. Quart creixent, dia 19. Lluna plena, dia 25

Refranys

"Pluges de novembre, omplen els barrals i curen tots els mals"; "Darrera el novembre nuvolós ve el gener polsós"; "Novembre humit, et farà ric"; "Novembre i febrer, són marit i muller", "Novembre acabat, hivern començat", "A primers de novembre, el foc ja pots encendre", "Si vols casa sense fi, talla la fusta per sant Martí", "A cada porc li arriba el seu sant Martí".

Mes de desembre

El desembre és tengut com el mes més fred de l'any, juntament amb el gener. Era el desè mes del calendari romà. El refrany: *"Ditxós el mes que entra amb llardons i surt amb torrons"*, fa referència a les matances que s'han fet al llarg del mes (llard, saïm) i, quan acaba, el Nadal i el Cap d'Any és present, amb les menjues corresponents. Al camp, la terra dorm, i no desperta fins al febrer, per això no s'hi fa cap feina important. Al mateix temps, els pescadors també disminueixen la seva activitat a causa del fred.

Aquest mes desmamen els anyells primarencs i comencen a munyir i formatjar; neixen els anyells de mig temps i els cabrits. Diuen que els porcells que neixen aquest mes no solen tenir mal i són dels que creixen aviat.

Festes

Dia 4 és santa Bàrbara, advocada en les tempestes, *"Barbereta agraciada / molt m'agrada el nom que tens / perquè en dia de mal temps / ets sa més anomenada"*.

Comença el cicle nadalenc amb sant Nicolau (dia 6), la Puríssima (dia 8), santa Llúcia (dia 13), sant Tomàs (dia 21), i culmina el cicle amb les festes de Nadal i sant Esteve: *"Oh gloriós sant Esteve / que curau de mals de morros / es fadrins s'alcen gelosos / d'una cosa que no és seva!"*

El dia 31, és la festa de sant Silvestre i santa Coloma. El vespre se celebra la Nit de Cap d'Any.

Llunes

Quart minvant, dia 3. Lluna nova, dia 11. Quart creixent, dia 18. Lluna Plena, dia 25. El 22 de desembre, té lloc el solstici d'hivern, comença l'hivern.

Refranys

"Per sant Silvestre, entren les bruixes per la finestra", "Per sant Silvestre, per la porta o per la finestra", Per Nadal, cada ovella al seu corral", "Nadal en divendres, el blat va a parar a les cendres", "Per santa Llúcia s'escurça la nit i s'allarga el dia", "El dia no creixerà fins que Jesús naixerà", "Nadal nevat, any de blat".

Mes de gener 2016

Gener sempre ha estat una mesada de trànsit aparentment difícil. Els Reis hi posen la nota alegre i tendra, i no exclusivament per la il·lusió infantil, sinó que transcendeix més enllà de les complaences de totes les edats. Diu un refrany castellà que *"cuando el día crece, el frío nace y la nieve se hace"*. L'allargament del dia, que representa el renaixement del sol confortador, vivificador dels conreus i portador de vida, és una de les idees que més han captivat els pagesos, des dels temps més antics. A la segona quinzena del mes la durada solar s'estableix en 9 hores i 41 minuts. És evident que això apareix en el refranyer: *"El gener ja té una hora tot sencer, i la vella que ho va comptar, una i mitja en va*

trobar". Tot i així, els dies encara són molt curts i els jornals del camp que solen fer-se de sol a sol no són suficients en aquesta època de l'any. És també un mes en que no sortia a compte llogar jornalers, perquè es fa de nit molt aviat i es treballava poques hores. *"Mos promet aquest any nou / abundància a tota persona / i, entre los principis, dóna / desunions i renou"*.

Festes

Dia dels Reis, dia 6, l'endemà comença el segon trimestre de l'any escolar.

Dia 7 és sant Julià, *"Sant Julià gloriós, feis-me trobar un hostaler honrat, tant com ho éreu vós!"*

La setmana dels barbuts. El nom prové de les barbes espesses, llargues i abundoses que tenen els sants d'aquesta setmana: sant Pau ermità i sant Maure, dia 15, sant Honorat, dia 16 i sant Antoni Abat, dia 17.

Aquesta setmana té fama de ser la més freda de l'any.

Sant Sebastià (dia 20), advocat contra la pesta i patró de la ciutat de Palma. Santa Agnès (dia 21)

Sant Tomàs d'Aquino (dia 28) és el patró dels estudiants.

Llunes

Quart minvant, dia 3. Lluna nova, dia 10. Quart creixent, dia 17.

Lluna plena, dia 24.

Refranys

"Pel gener així que matineja, ja vespreja" i que "feina de gener no la canviïs per diner". "Les polles de gener ponen al paller", "Pel gener, ametler no facis via, que gelarà el millor dia", "Any nou, vida nova", "Per sant Sebastià, una passa de ca", "L'aigua de gener, omple la bóta i el graner", "Al gener hi perd el metge i hi guanya el fosser", "Com més fred és el gener, més suc dóna el taronger".

LA NOSTRA LLENGUA

Refranys populars: *"Per Nadal, cada ovella al seu corral"*

El refrany fa referència al retrobament familiar (el *corral*) característic de les dates nadalenques: temps de descans, de festa i de compartir. El dinar de Nadal constituïa la menjada familiar per excel·lència, el que reunia a la taula paterna els fills que vivien fora (*cada ovella*). La metàfora funciona perfectament entre les parelles *corral/casa* i *ovella/persona*.

Hi ha algunes variants formals i antigament el refrany tenia dues clàusules, de les quals ha perviscut majoritàriament només la primera: *"Per Nadal, cada ovella al seu corral; per Sant Esteve, cadascú a casa seva"*. Una altra variant ben curiosa, que té el mateix significat, és: *"Per Nadal, cada perdiu al seu niu"*. A alguns indrets també s'aplica a les festes de Pasqua i el refrany diu que *"Per Pasqua i per Nadal, cada ovella al seu corral"*. També en alguns llocs diuen *"Per Nadal i per Cap d'Any, cadascú amb el seu company"*, en referència a les celebracions més importants de les festes de Nadal.

Són moltes les dites referides al Nadal, però potser no tan populars com aquesta. Però en trobam referides al fred: *"Bona casa i bona brasa, bona brasa i bon tió, i bon Nadal que Déu ens do", o "El fred*

cabal, un mes abans i un mes després de Nadal", o "Fins el dia de Nadal no és hivern formal". N'hi ha d'altres que fan referència a l'activitat desenfrenada de la cuina per preparar el gran dinar: "El forn, per Nadal, no para un instant", o "És dia de Nadal, salsa, gallina o gall farcit, tant si és pobre com si és ric, per a aquell dia mai falta", "La fornada de Nadal se n'emporta mig costal". I el refranyer també destaca la nit de Nadal: "La nit de Nadal, la festa dels estels, i la festa major del cel"

Etimologia de *corral*. El Diccionari Alcover Moll, després de fer una anàlisi de diferents teories s'expressa així: "Davant la fragilitat de totes les teories etimològiques que hem esmentades, sense pretendre de donar una solució segura i definitiva al problema de l'origen de corral, ens permetem indicar com a probable una base llatina *currale*, derivada de **cur-rus** 'carro'. Fonèticament aquesta etimologia és inatacable. En quant al significat, sembla fàcil que **currale** significant "el lloc on estan els carros" passàs a designar també "el lloc on estan les cavalleries", i per tant prengué el significat d'estable; després, pel fet de reunir-se en un mateix paratge de la casa no sols les cavalleries sinó també les altres bèsties domèstiques, hauria pogut arribar fàcilment el mot corral a prendre totes les accepcions que té actualment". (DCVB, Tom 3, pàg. 570)

Usos lingüístics

"Secar o assecar" / "eixugar"

Aquests dos verbs, així com els seus corresponents adjectius, tenen dos significats diferents, que hem de distingir.

Secar, assecar significa, "Fer tornar sec un cos, traient-ne el suc de què està penetrat. Exposar a l'acció del sol o de l'aire una cosa humida, per fer-la tornar seca". (DCVB). Així "secam les figues". També deim secar-se, per perdre la humitat "aquesta planta s'ha secat".

Eixugar significa, "Assecar una cosa humida llevant-ne el líquid que conté o que hi està adherit. Perdre la humitat, especialment per evaporació". (DCVB). Així "estemem la roba al sol perquè s'eixugui", "ens eixugam el cos amb una tovallola quan sortim de la piscina".

No ens **secam** els cabells, sinó que ens els **eixugam**.

(Extret d'Aina Moll a "Línia Directa", Palma, 1991).

Jaume Gual i Móra

Els Reis

Aquesta nit han passat
i han posat la mà als balcons...
Els somnis dels infants
han granat.

Cap a Orient se'n van tornant
a llur reialme confús,
a regnar-hi tot pensant
en Jesús.

Heu sentit avui el cor
matinejador dels nins?
Heu sentit el rastre d'or,
mirra, encens?

Joan Maragall

DE TU A TU

Amb al finalitat de contribuir al nou aire que volem donar a la revista Montaura, aquí teniu una secció acabada d'estrenar. **De tu a tu** neix amb la voluntat de donar a conèixer, mitjançant una entrevista esquemàtica i diversa, els joves del nostre poble. Basada en el famós *Qüestionari Proust*, hauran de respondre una sèrie de preguntes senzilles i directes que ens permetran conèixer la part més humana i les inquietuds del jovent mancorí. Així, a cada nou número, hi trobareu aquest retrat amb paraules d'alguna veu jove de Mancor. Aquesta mateixa serà la que proposarà, en cadena, el següent entrevistat.

Divertida, oberta, dinàmica, amb aquests adjectius molts de nosaltres qualificaríem na Joana Aina Bestard Suau, una persona capaç d'ajuntar sensibilitat amb compromís i lluita. Segur que tots la coneixeu: una al·lota mancorina que participa activament en diferents agrupacions locals, des de l'esplai a la batucada. Enamorada de la música i virtuosa del violí, dedica el seu temps a aquesta passió i a estar amb els seus amics. Simpàtica i riallera, presenta un caràcter que mai no deixa indiferent ningú.

- 1.- **Una cançó...** *«Viva la vida», de Coldplay. Divendres passat vaig tenir l'oportunitat de participar en un concert, juntament amb 45 músics i cantaires, i va ser impressionant. Em resulta impossible descriure amb paraules el que vaig sentir quan vàrem sonar aquest tema. El record de vells temps i grans amics se'm va fer ben present. M'omplí d'emoció poder fer música al costat dels meus professors i de nous companys.*
- 2.- **Un color...** *El groc: M'agrada perquè ara mateix està de moda (aspecte important per a mi) i, a més, em dóna molta vida.*
- 3.- **Un animal...** *Agapornis, perquè en tenia un quan era petita. Els meus cosins també en tenien i els fèiem criar. Era una unió que forma part dels meus records més tendres.*
- 4.- **Una pel·lícula...** *«August rush». La recoman moltíssim. En el meu cas, hi apareixen molts punts amb els quals em sent identificada. Planteja la història d'amor entre una violoncel·lista i el cantant d'una banda de rock. El final és molt emotiu... No el contaré!*
- 5.- **Una persona que admires...** *Ma mare, perquè és feineria i m'ha transmès grans valors. És, per a mi, un exemple a seguir.*
- 6.- **Un desig...** *Que tot em vagi tan bé com m'hi va ara, que tot continuï igual. I si em falta alguna cosa, que sigui perquè no l'he de menester.*
- 7.- **Una data especial...** *20 de setembre, el meu aniversari.*
- 8.- **Un nom d'home...** *Sens dubte, Martí, pel meu padrí.*
- 9.- **Un nom de dona...** *Parlaré del meu. Vodria ser Joana o Aina, sense fer cap lleig a cap padrina, de les quals prové el meu nom. No m'agraden els noms composts. Avui dia Joana Aina és més comú, però quan era petita em sonava antic. Ma mare em matarà... (rialles).*

10.- **Un dels teus defectes...** *Som caparruda, caparruda, caparruda! M'arrib a calmar, però en principi som molt caparruda.*

11.- **Una de les teves virtuts...** *M'ha costat molt decidir què puc dir al respecte... Diria que som responsable. La gent sempre m'ha dit que sembl més gran i alhora madura.*

12.- **El teu lema...** *"Poc a poc i bona lletra!". La millor manera de fer les coses és a poc a poc. D'aquesta manera, si ens equivocam, també som a temps de rectificar.*

13.- **El teu plat preferit...** *les sopes de papa que prepara ma mare. Es tracta d'una recepta molt antiga; són una espècie de raoles amb pa i brou.*

14.- **Què t'agrada de Mancor?** *El fet que sigui un nucli petit i que s'hi mantengui la "vida de poble".*

15.- **Què no t'agrada de Mancor?**

No m'agraden les xafarderies, sobretot aquelles que tenen la finalitat de fer mal a algú.

16.- **A quin jove del poble t'agradaria que passassin aquest qüestionari i per què?** *A en Miquel Vallori Martorell, de can Sereneta. M'emocion quan ho dic... És un gran company de l'esplai. A més, és tres dies més vell que jo! (rialles).*

Pere Perelló

AGRUPACIÓ FESTA PAGESA

UNA MICA D'HISTÒRIA (Primera part)

Les arrels de l'agrupació Festa Pagesa es troben a l'antiga i famosa agrupació folklòrica "Aires de Muntanya" de Selva, d'on prové la fundadora de la nostra escola, Joana Rotger Bennàssar, i el seu espòs, Joan Vallori "Xafarri".

Joana Rotger Bennàssar va fundar una escola de ball a Selva i, poc després, una altra a Mancor. L'any 1980, el batle de Mancor de la Vall, Biel Pocoví "Pastora", va anar a demanar a Joana Rotger si volia ensenyar balls mallorquins al nostre poble. Va començar com una activitat extraescolar, però, poc a poc, va estirar més mancorins i manco-

rines. La primera actuació fou per les festes patronals de Sant Joan, dia 22 de juny de l'any 1981. Aleshores tan sols actuaven per les festes de Mancor de la Vall i les de Selva.

Un any més tard també va posar en marxa l'escola de ball mallorquí a Búger, per mitjà de Pep Florit, que fou qui li'n féu la proposta. Llavors Joana Rotger i la seva filla Catalina Vallori dirigien les escoles de ball de Selva, Mancor i Búger, com també la de Santa Maria del Camí, tot i que només durà uns quants anys. A Búger s'hi va fundar l'agrupació Festa Pagesa. Els sonadors i cantaires eren: Catalina Vallori (guitarra), Fina Cànaves (guitarra), Joana Rotger (castanyetes i cantaire), Magdalena Guasp (percussió), Margalida Guasp (guitarra), Joan M. Vallori (violí), Francisca Soler (bandúrria), Margalida Boyeras (guitarra), Bàrbara Cladera (castanyetes), Llorenç Siquier (percussió), Bàrbara Palou (guitarra). A Búger, es va ballar per primera vegada el ball de l'oferta dins l'església amb paners plens de flors.

Festa Pagesa

LA III MOSCART JA ÉS HISTÒRIA.

El passat 12 de setembre la Confraria Cervesera Llèpols del Llúpol hem tingut el gust d'organitzar i gaudir de la tercera MOStra de Cervesa ARTesana que celebrem a Mancor de la Vall.

Aquesta edició de la MOSCART ha estat tot un èxit de participació tant els concursos proposats de cervesa casolana com de cervesers professionals que han volgut venir a exposar els seus productes. Així mateix, també hem viscut com tot un èxit la participació de la gent mancorina i d'altra gent de fora vila que s'ha volgut acostar al nostre poble per provar les millors cerveses del mercat.

A més de les ja clàssiques activitats de cada any, com poden ser la demostració de fabricació de cervesa casolana a càrrec de Ralf Breede i concerts de música en directe tot el dia, enguany hem introduït algunes novetats a la fira, que també han agradat molt. Entre aquestes novetats podem destacar unes quantes. En primer lloc els jocs infantils que s'han realitzat, el matí a través del Consell Insular de Mallorca i l'horabaixa a càrrec dels monitors de l'Esplai de Mancor. En segon lloc podem destacar el Concurs Cerveses Professionals que ha donat un aire més participatiu a la fira. Tota persona que tastava alguna de les cerveses exposades podia votar la que més li havia agradat. Així hem pogut lliurar un premi, un petit moscart de ferro, a la cervesa professional més votada, que ha resultat ser la Sullerica versió Original, feta amb flors de taronger. La tercera novetat ha estat al concurs d'aficionats que fabriquen cervesa a casa, homebrewers.

La novetat ha estat que hem donat dos premis iguals, un per una cervesa d'estiu i un altre per una cervesa d'hivern. El premi consisteix en la possibilitat de fabricar a una fàbrica professional un lot de 500 litres de la cervesa guanyadora. Els guanyadors d'enguany han estat per una banda al concurs d'estiu, n'Ovidiu Pieptanar de Inca amb una cervesa d'estil lager i per l'altra banda, al concurs d'hivern, en Rafel Llompart d'Alcúdia amb una cervesa d'estil Imperial Stout. Enhorabona als guanyadors!

I la quarta novetat, que és per nosaltres la més important i la que ens ha fet més il·lusió, ha estat la presentació del primer Vestit de Cerverer de les Illes Balears. Com associació cultural que som, no hem pogut fer de menys que fer un petit homenatge a "s'Arxiduc", Lluís Salvador d'Àustria-Toscana (1847-1915) en el centenari de la seva mort. La confecció d'aquests vestits, lederhosen, ha anat a càrrec de n'Esperança Martorell i han agradat molt. Moltes gràcies, Esperança, per la paciència que has tingut amb nosaltres i les hores de dedicació que hi has posat!

Per acabar no ens cansarem d'agrair a tots els que ens han ajudat a fer possible aquesta petita fira: bars del poble, associacions i agrupacions, petites empreses que han posat el seu importantíssim gra d'arena i a l'ajuntament de torn que com cada any ens ha ajudat amb tot el que hem necessitat i en tot moment ens ha posat les coses fàcils. Moltes gràcies mancorines i mancorins per fer que aquesta festa cada any sigui més gran.

Salut i birres!

La Junta Directiva, C. C. Llèpols del Llúpol

CAP A UNA NOVA MANERA D'ENSENYAR

Reflexions d'una mestra de primària

Quan demanam a uns pares/mares quina escola volen per als seus fills/es, la resposta més comú és “Que siguin feliços”. El concepte és bo, però què significa realment?

El que fa feliç als nostres fills/es i el que ens fa feliços com a pares/mares tal vegada no és allò mateix. Voleu que el vostre fill/a sigui el més llest/a i el més treballador/a de la classe? Que estigui tot el dia jugant al seu esport preferit perquè sigui el/la millor atleta? Que tenguí les millors notes perquè en ser gran pugui anar a la universitat per tenir una bona feina i arribar lluny en el món dels negocis...?

Per començar, hem de ser honests amb nosaltres mateixos. Tal volta pensam que la felicitat ve de superar tots els obstacles aviat i triomfar per ser els millors. Potser hem perdut de vista el que realment necessiten els nostres fills/es per tenir una vida plena i per a ells significativa.

I és que, en realitat, els nins/es necessiten ser nins! Necessiten el temps i l'espai per jugar, somiar i ser creatius. No només a la classe de plàstica, sinó a totes les àrees. Necessiten poder contar allò que pensen,

escoltar les idees dels altres i respectar-les, encara que no hi estiguin totalment d'acord.

També necessiten temps per pensar i imaginar de manera tranquil·la, junts, donant-se idees els nins als altres, sense tenir sempre una estructura marcada per un llibre, sinó descobrint el que saben, investigant el que volen saber i compartint el que han trobat amb els companys.

És evident que han d'aprendre a llegir i a escriure, a sumar i restar, però la creativitat i la imaginació tal vegada els omplirà més i faran que, en ser grans, tinguin una vida més rica i estaran oberts a aprendre coses noves.

I els mestres? Què volem?

La intel·ligència emocional juga un paper molt important a la nostra escola. Volem transmetre i ensenyar als nostres alumnes el saber estar amb altra gent, a acceptar les seves responsabilitats, a manejar-se en diverses situacions, a arribar a un consens i com ho han de fer per aportar a la seva comunitat. A les primeres edats els nins estan acostumats a rebre, però no saben donar.

Com a mestres, volem que els/les alumnes se sentin còmodes a l'aula, que no tinguin por d'expressar-se quan tenen idees, de demanar quan no entenen, de qüestionar quan no estan d'acord, de gaudir del procés d'aprenentatge i de les experiències socials de l'etapa escolar.

Volem que valorin els coneixements que adquireixin i que mantinguin un alt nivell de curiositat per saber-ne més; que aprenguin a treballar amb els companys/es en equips on tothom aporta alguna cosa i no només els més "espavilats" fan la feina.

Actualment, el sistema està canviant. De cada vegada més, les escoles deixen de banda els tradicionals llibres de text a favor de noves metodologies: material preparat per mestres o pels propis alumnes, recursos digitals, projectes, aprenentatge cooperatiu... tot forma part del lèxic d'aquesta nova manera d'ensenyar.

Al CEIP Montaura, ja fa quatre anys que vàrem deixar de banda els llibres de text i, encara que la transició ens ha costat ja que ha canviat completament la manera que ens ensenyaren a fer feina, estam contents/es d'on hem arribat i cada any proposam millores basades en la feina feta, les impressions de mestres i alumnes i, per què no, de les famílies que ens fan arribar les seves inquietuds.

Però també volem ensenyar als nostres alumnes a ser ciutadans competents. Estar tancats tot el dia a una aula no és la millor manera d'aprendre del món, per això, sempre que podem, sortim de l'escola: anam a passejar, anam pel poble, agafam el tren per veure un concert o una exposició a Palma, o un autocar per endinsar-nos a la Serra de Tramuntana i gaudir d'un dia junts i aprendre d'allò insòlit que la naturalesa ens ofereix.

L'escola que volem és una escola lliure, on tothom és acceptat pel que és, on s'apregui a ser un ciutadà o una ciutadana del món, on la heterogeneïtat prevalgui perquè també ens ensenya; on els èxits dels alumnes no només es mesurin amb les notes de llengües i matemàtiques, sinó amb les seves actuacions com a persones en contacte amb altres persones. És difícil al món actual amb l'excés d'informació, màquines, comunicació... que ens volen convèncer de la importància de tenir i no ser.

Necessitam que els vostres fills/es i els nostres alumnes tinguin una comprensió del seu valor a la societat actual, autoestima, empatia, compassió i creativitat. Aquí és on trobaran la vertadera felicitat, que no tracta de tenir les millors notes o guardons, sinó de saber que formen part d'un Món on tots estam agermanats i hem de treballar junts per fer-lo funcionar.

Una mestra de Primària

EI MONTAURA

Començam el mes de juliol ben contents, el curs quasi acabava i estam preparant moltes cosetes per fer tots junts. Aquest mes ens hem reunit tots, grans i petits a l'aula del mes grans perquè estam més fresquets i perquè ja hi ha companys de vacances.

El mes de juliol l'escorant amb dibuixos de moltes cançons relacionades amb aquesta època tan alegre.

Nosaltres continuam frutam dels moments panys i sobretot aprop perquè tenim nins i poquet faran el bot a l'escola gran i volem tenir i que tenguin un record ben agradable de tots nosaltres.

coleta es va de l'estiu i cantam nades amb aquesta

fent feinetes, dis-de pati, dels com-fitam cada dia nines que d'aquí

Durant les darreres setmanes vàrem preparar amb molta il·lusió una petita festa d'acomiadament pels infants que formen part de l'aula del material i que el proper curs ho iniciaran en el CEIP MONTAURA. Vos desitjam molta sort, per nosaltres ha estat tot un

plaer tenir-vos durant aquests anys i poder formar part de la vostra història.

Moltes gràcies a les famílies, que com sempre, ens vareu ajudar a fer possible aquesta festeta amb les vostres aportacions i al restaurant sa Piscina per deixar-nos el seu espai per poder gaudir d'aquell horabaixa.

El darrer dia de juliol, divendres 31, vàrem acabar el curs amb el dia de les piscines, on els nins i nines, ben fresquets, varen acomiadar aquest intens curs. BON ESTIU PETITS!!!!

El mes d'agost, la nostra estimada escoleta tanca les seves portes. Durant aquest mes, tal

per al nou curs, l'ajuntament ha posat aire condicionat a l'aula dels petits. Moltes gràcies. Benvingut setembre i benvinguts nins i nines. Un any més, començam un mes especial, de canvis, de sorpreses, de novetats i sobretot un mes d'adaptacions i ple d'emocions.

Aquests primers dies son difícils per a tots, famílies, infants, educadores; és un temps de conèixer-nos i un temps d'establir vincles. Aquests vincles seran els fonaments per a les relacions de confiança, respecte i seguretat, que volem establir amb tots i cada un dels nostres nins i nines. Gràcies per la paciència i l'ajuda, que ens proporcionau des de ca vostra, fan més fàcils aquests dies.

El temps passa ben ràpid i ja quasi començam octubre i ja hem rebut la primera estació a l'escoleta: La Tardor. Amb això començam les nostres rutines i començam a treballar hàbits. Com sempre tots els aniversaris són molt importants i ho celebrem tots junts.

Benvinguts al curs 2015-2016

CELEBRÀREM LA SEVA FESTA

PERE MELIS

PAU MATEU

NÚRIA JOFRE

**CELEBRÀREM
EL SEU
ANIVERSARI**

AINA - 2 anys

BIEL i JOANA - 3 anys

MARINA - 1 any

LLUC - 1 any

MARIA - 2 anys

BIBLIOTECA MUNICIPAL DE MANCOR DE LA VALL

"Els llibres són mestres que no renyen i amics que no demanen"

11/09/15 CLUB DE LECTURA "LA LIBRERÍA AMBULANTE"

de Christopher Morley

Després de les vacances d'estiu els membres del CLM ens hem retrobat per parlar del llibre de Christopher Morley, un llibre que ens ha portat a la segona dècada del segle XX, en uns Estats Units encara rurals i de paisatges idíl·lics, on conviuen els vells carros i els novíssims automòbils.

Inèdit al nostre país fins a l'any passat, aquest clàssic de la literatura nord-americana va ser editat fa ja gairebé un segle (1917) però manté intacta la seva qualitat i originalitat, sent un dels més bells homenatges als llibres, la lectura i la literatura. Pels qui l'hi ha agradat el llibre saber que hi ha una segona part: "La librería encantada".

Sinopsis:

Roger Mifflin, un llibreter ambulat que desitja tornar a Brooklyn per redactar les seves memòries, ven la seva singular llibreria sobre rodes (al costat de la seva euga i el seu gos) a la ja madura senyoreta Helen McGill, qui decideix, farta de la monotonia de la seva vida, llançar-se a l'aventura i recórrer món. A partir d'aquest moment se succeiran les trobades i els desencontres, i les més divertides peripècies es donaran la mà amb les grans ensenyaments que proporcionen llibres i llibreter.

25/09/15 CINEMA INFANTIL A LA BIBLIOTECA "MADAGASCAR 3: DE MARCHA POR EUROPA"

Començam les activitats de setembre amb la projecció de la pel·lícula infantil "Madagascar 3 "

Àlex el lleó, Marty la zebra, Melman la girafa i Glòria la hipopòtam estan decidits a tornar com sigui al Zoo de Central Park a Nova York. Després d'abandonar Àfrica, prenen un desviament i emergeixen, literalment, a Europa, perseguint als pingüins i ximpanzés que se les han arreglat per fer

saltar la banca d'un casino de Montecarlo. Aviat, els animals són descoberts per la capitana Chantel DuBois, una tossuda francesa encarregada del control d'animals, i a la qual no li agrada gens que uns animals del zoo vaguin caminant per la seva ciutat, però li encanta la idea de caçar un lleó per primera vegada! Els del zoo troben l'amagatall perfecte en un circ ambulat on elaboren un pla per relançar el circ, descobrir alguns nous talents i arribar vius a Nova York.

En acabar la projecció tots pintarem un dibuix relacionat amb la pel·lícula.

UN LLIBRE SOBRE LA VIDA I OBRA DE MONTSERRAT FONTANET

En els dies 13 i 14 de desembre de 2014, l'ajuntament de Lloret de Vistalegre va patrocinar un seminari dedicat a "*El coneixement agronòmic de mitjan segle XVIII. - Llorito, Montserrat Fontanet i l'Art de conró (1747)*" per analitzar i difondre la figura de Montserrat Fontanet Labrés, fill il·lustre d'aquella vila i fill adoptiu de Mancor de la Vall. Ara ha sortit a llum un llibre que conté les aportacions d'aquell seminari, molt ben editat pel "EL GALL EDITOR".

La primera part del llibre està dedicada a reproduir la coneguda obra de Montserrat Fontanet "*ART DE CONRÓ COMPOST PER MONTSERRAT FONTANET DEL LLOC DE LLORITO, olim conductor de Son Juan Arnau y de la Porrassa, Mayoral de Massanella, de Lloseta y de Son Sanct Juan, segons lo estil de Mallorca. 1747*". Té com a base el manuscrit propietat de D. Salvador Beltran Font, de Son Morro de Mancor.

La segona part agrupa les diferents aportacions presentades en el citat seminari, i que són:

L'AGRONOMIA A LA MALLORCA DEL SET-CENTS d'Isabel Moll Blanes. És un resum de l'estat de l'agricultura a Mallorca en el segle XVIII, i dels intents de millorar-la i modernitzar-la.

MONSERRAT FONTANET (1695-1762) El perfil humà del personatge i aspectes de la seva obra, d'Antoni Ginard Bujosa i Andreu Ramis Puig-gros. Conté dades biogràfiques de la seva vida i de la seva família, així com un resum de les seves obres.

L'ENTORN IMMEDIAT DE MONTSERRAT FONTANET. Llorito 1700-1750. Es refereix a les condicions socials i econòmiques de Lloret i del seu entorn. És dels mateixos autors que l'anterior, Antoni Ginard Bujosa i Andreu Ramis Puig-gros.

L'ART DE CONRÓ DE MONTSERRAT FONTANET (1747) El coneixement de l'obra i la seva difusió. Els mateixos autors que els dos anteriors: Conté notícies dels diferents manuscrits de dita obra i de les edicions impreses.

L'ART DE CONRÓ. Una mostra de la llengua catalana no literària del segle XVIII. Catalina Martínez i Taberner. És un examen de la prosa no literària i un estudi en relació amb els llibres d'agricultura que Montserrat Fontanet podria haver llegit.

"AQUEST XIC TRACTAT": L'art de Conró de Montserrat Fontanet (1747) de Margalida Bernat Roca i Jaume Serra Barceló. Explica les circumstàncies que motivaren la redacció d'aquesta obra que era ajudar al propietari de la possessió de Son Fuster, de Selva, a explotar la seva propietat.

EL QUE ENS DIUEN ELS ANIMALS I LES PLANTES DE L'ART DE CONRÓ DE MONTSERRAT FONTANET de Josep M. Camarasa i Dolors Llopart. És un catàleg de les plantes i animals citats a la dita obra.

LES MESURES TRADICIONALS I ELS CÀLCULS MATEMÀTICS EN L'ART DE CONRÓ, de Josep Lluís Pol i Llopart i Josep Joan Bort i Cortiella. Com el títol indica, es refereix a les mesures mallorquines citades en l'obra i els problemes de canar superfícies que també explica.

ENTRE EL GÈNERE I L'ETNOGRAFIA, les pintures d'argument agrícola de Jaume Nadal (1750) de Marià Carbonell i Buades. És un estudi de la pintura de Jaume Nadal i Ferragut, especialment dels cinc quadres que hi ha a la possessió de Massanella de tema agrícola, pintats a l'oli. Apareixen molt ben reproduïts en quadricromia.

MONSERRAT FONTANET I LA CANALETA DE MASSANELLA, de Jaume Andreu Galmés i Gabriel Ordines Marcè. És una descripció de la coneguda obra de Montserrat Fontanet per proveir d'aigua a les cases de Massanella des de la llunyana Font d'es Prat.

El llibre està il·lustrat amb nombrosos dibuixos a la ploma de Biel Bonnín i Fuster.

Biel Fiol Mateu

L'associació fou constituïda el 14 de febrer de l'any 2008 a Mancor de la Vall, amb la denominació "Amunt i Avall".

NIF: G57550436

És una associació sense ànim de lucre que d'acord amb el que preveu l'article 22 de la Constitució, es regeix per la Llei Orgànica 1/2002 de 22 de març i els seus estatuts vigents.

La finalitat de l'associació és, des del primer moment, promoure i organitzar activitats socioculturals per persones de mitjana edat com ho ha fet fins el de dia d'avui .

El 23 de juny del mateix any queda inscrita en el registre d'associacions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb el núm. 311000006483, amb els càrrecs següents:

Presidenta, Isabel Mª Negre Sastre.

Secretari, Joan Martorell Morro

Vocal, Macià Colom Jaume.

El 22 d'octubre del 2008, seguint el procés de que no fos una associació política, es renovà la junta directiva passant a ser:

Presidenta, Isabel Mª Negre Sastre

Vicepresidenta, Dolores Tevar

Secretària, Francisca Gual

Tresorera, Magdalena Mateu

Vocals, Jaume Morell, Francisca Mora, Joan Aloy, Xisco D'Iació.

Actualment continua la mateixa junta.

Dit això, farem un petit resum de les activitats dutes a terme.

Cada any ens hem dedicat a passejar per tots els racons d'Espanya, amb nombrosos viatges.

Hem estat els pioners amb Nordic Walking fent un curset dins el maig del 2009.

El 15 d'octubre del 2011 férem un curs per fer cervesa casolana amb assistents manacorins que a dia d'avui gaudeixen d'aquest art.

Curs de teatre sortint d'aquest el grup "sa pesta amunt i avall"

Nombroses bauxes amb sopar i dinar...

Cada any, juntament amb tots els voluntaris, feim la Diada Solidària.

Tenir cursos al llarg de l'any, ball de saló, art floral, fer ensaïmades...

I que per molts d'anys puguem seguir igual.

SOPAR DE BLANC

Dia 19 de setembre,
cada persona va dur un plat per
a compartir.

Així començarem de nou, després
de l'estiu i trobar-nos una altra
vegada, passarem un dia a gust .

Isabel Maria Negre Sastre

ACTIVITATS DEL 3r TRIMESTRE 2015

JULIOL

Dia 4

Un any més la Junta Directiva de la 3a Edat organitza els ja famosos sopars a la fresca, i que tanta acceptació tenen per part de molts de socis. Aquesta vesprada passaren el centenar els qui gaudiren d'una bona vetllada, i perquè no, d'un bon menú on no hi manca res.

Per començar, picada de frit de porcella, de segon, bacallà a la mallorquina, postres i gelat, les begudes corresponents de vi negre i rosat, aigua i refrescs, cava, cafè acompanyat de licors. Tot això per un mòdic preu de 12 €. La festa va continuar amb l'actuació d'en TONI CELIÀ. Foren molts els qui sortiren a rotllo a ballar i fer un poc de bauxa.

Dia 18

Els sopars durant l'estiu, si no hi ha cap impediment, es repeteixen cada quinze dies des de fa molt de temps. Malgrat hi hagi gent que està de vacances i altres van a la platja, aquí no s'aturen i podem afirmar que també és quan més activitat hi ha i que més gaudeixen els socis.

Soparen d'una picada a base de patatilla i olives, panada, pa amb oli i embotits, de postres gelat i coca dolça. Les begudes corresponents i ben abastament on els qui volen poden repetir sense restriccions. Tampoc pot faltar la música en directe que ja ens té acostumats en TONI CELIÀ.

AGOST

Dia 1

Altres sopars a la fresca, om tots els altres, l'únic que canvia és el menú. L'assistència dels associats més o manco és la mateixa. A més de sopar es pot gaudir d'unes hores de la companyia dels amics i oblidar-se de les preocupacions i si el dia següent ens toca anar a fer una visita al metge, no passa res. Cal passar els moments bons, ja que alguns de dolents

ens venen sense esperar-los, visquem el present, el futur està per arribar.

Uns vuitanta foren els socis que posaren peu davall taula, donaren bon conte del menú preparat per aquesta nit, picada variada, porcella amb patata i amanida, postres, ensaïmada i gelat, les begudes de costum. Després del sopar seguí la marxa amb l'actuació d'en TONI CELIÀ, amb bones melodies que convidaven a ballar. El vespre feu molt agradable i una temperatura que feia que ningú tengués pressa d'anar a dormir.

Dia 15

Altres sopars a la fresca. Començarem amb una picada de tapes, seguit de l'homage a la jardineria, de postres gelat i cardenal, les begudes vi negre i rosat, aigua, refresc, cava, cafè i licors. Aquest vespre soparem dins el local ja que durant el dia va anar fent estones d'aigua, i els homes del temps en donaven per tota la vetllada. Hi assistírem uns seixanta socis, però per motius del temps no hi va haver ball i en TONI CELIÀ, se'n va tornar a casa seva sense fer l'actuació que tenia prevista.

Dia 29

Altres cops els amics de la 3a edat es reuneixen per sopar a la fresca. Cal aprofitar aquests mesos d'estiu, perquè, a pesar de la calor que fa, els vespres fa molt bon estar a la terrassa del Casal de Cultura.

El menú fou, una picada de coca de trempó acompanyada de formatge i raïm, el següent plat, filet de lluç, farcit en gambes a la marinera, ensaïmada i gelat de postres, tot això ben amarat de begudes abundants, cava per fer un brindis, a més del cafè i algunes gotes llargues de licors, tot pel mòdic preu de 12 €. Després continuà la festa, en valsos, pasdobles, boleros, algun tango, i també els balls moderns amb en TONI CELIÀ, i com és costum. els bons balladors destaquen per la seva destresa.

SETEMBRE

Dia 12

De cada dia tenim menys hores de sol i els vespres comencen a refrescar. Els sopars a la fresca arriben al seu final. Però cal destacar que a cada sopar a la fresca hi ha hagut un bon grup de socis fidels que volen fer una sola pinya, sortir amb els amics, la seva xerradeta, passar unes hores allunyats de les preocupacions, i també són bastants els que es diverteixen sortint a ballar.

Quan tothom estigué col·locat començaren a servir el sopar. De primer, una picada de pop, seguit de cuixes d'ànnera confitada amb guarnició, postres coca i gelat, les begudes de costum i sense fer restriccions, cava, cafè i licors. Per acabar la vetllada, el músic "TONI CELIÀ" va posar les notes musicals per fer un poc de bulla i bauxa, i molts s'animaren a sortir a ballar.

Dia 26

Aquest vespre a més del sopar, la Junta Directiva va convocar una Assemblea Anual, com sempre ha fet complint els estatuts. Quan un administra els dobles dels altres te l'obligació, una vegada a l'any, de donar comptes de la situació econòmica i de les entrades i sortides que s'han realitzat.

Abans de servir el menú, seguien l'ordre del dia següent:

- Lectura i aprovació de l'acta anterior.
- Memòria de setembre 2014 al setembre 2015.
- Informe econòmic.
- Proposta d'activitats per al l'any 2015-2016.
- Torn lliure de paraula.

En primer lloc va intervenir el president, Sr. Jaume Martorell, el qual va agrair el suport de la Junta Directiva i dels socis que assisteixen a les activitats i festes que programa l'Associació, agraïment que va fer extensiu a l'ajuntament i a Sa Nostra.

El Tresorer, Sr. Gabriel Llobera, va donar comptes de la situació econòmica i el Secretari, Sr. Bartomeu Ripoll, va fer un resum de les activitats realitzades i va donar a conèixer la programació d'activitats per al 2015-2016. No hi va haver preguntes i els punt de l'ordre del dia s'aprovaren per unanimitat.

Tot seguit es va servir el sopar amb el següent menú: de primer plat, una picada de pebre farcit de gambes, de segon, cuixa de bé farcida amb guarnició, postres i gelat, begudes abundants, cafè, licors i cava per brindar i dir adéu a les festes d'estiu. Aquest vespre canviàrem de músic, fou en "YAKO" el qui posà la nota musical, uns escoltaven i els bons balladors sortiren a ballar.

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou "Pastora"

SITUACIÓ ECONÒMICA DE L'ASSOCIACIÓ 2014 - 2015

Saldo a 19 de setembre de 2014	16.676,80
ENTRADES	
Per quotes socis 293 x 12	3.515,62
Sopars i dinars	2.876,59
Subvenció SA NOSTRA (bonificació)	825,00
Interessos bancaris	1,17
Subvenció Consell de Mallorca	2.000,00
TOTAL ENTRADES	9.219,38

SORTIDES

A l'Associació CEDE	200,00
Monitor Gimnàstica i Danses	2.400,00
Sopars i dinars	4.657,52
Excursions	1.000,69
Despeses i comissions bancàries	1.371,39
Rebuts impagats 67 X 6 = 402,00	402,00
Assegurança	307,84
TOTAL SORTIDES	10.339,44

RESUM

ENTRADES	9.218,38
SORTIDES	10.339,44
ENTRADES PENDENTS QUOTES	312,00
ENTRADES PENDENTS CONSELL	2.000,00
EXISTÈNCIA COMPTE A SA NOSTRA	15.556,74
TOTAL ACTIU	17.868,74

AGRAÏMENTS

Caixa de Balears Sa Nostra "BMN"
Ajuntament de Mancor de la Vall
Federació de persones majors
Conselleria d'Esports i Promoció Cultural

El Tresorer: Gabriel Llobera

Alguns consells per a una bona salut alimentària quan som majors:

- 1.- Fer, almanco, 3 menjars al dia, sense oblidar-se mai del berenari.
- 2.- Reduir les calories, perquè, a mesura que envellim, tenim menor activitat física.
- 3.- Menjar de tot. Els problemes de dentadura es resolen en els purés amb tot tipus d'ingredients: verdures, peix i per descomptat carns.
- 4.- Menjar diàriament diferents tipus de cereals. Una aportació de fibra li ajudarà a a mantenir un bon funcionament intestinal i reduir el risc de malalties cròniques com les malalties del cor i la diabetis.
- 5.- Millor carns blanques millor que vermelles.
- 6.- No abusar del cafè ni per descomptat de l'alcohol.
- 7.- Alerta amb el colesterol. Prescindeix dels frits i en cas de fer-los, només amb oli d'oliva.
- 8.- Els embotits, només de forma excepcional. El mateix amb la brioixeria industrial. eria.
- 9.- Beu almenys dos litres d'aigua al dia (de 8 a 10 tassons d'aigua). A més, beu llet, suc i infusions.
- 10.- No a la sal.
- 11.- Verdures, llegums, hortalisses i peix han de tenir un paper essencial en la nostra dieta diària.
- 12.- Els làctics són el nostre millor aliat contra l'osteoporosi. Llet, formatges, yogurt.

Recorda que mai és massa tard per fer canvis saludables en la nostra vida

ESPORTS

Amateurs Segona Regional

Darrers resultats

Montaura 0 - Balears Sin Fronteras 0

Sporting Valldemossa 3 - Montaura 1

Montaura 3 - Santanyí 0

Athletic Club Montuiri 0 - Montaura 3

Classificació

Després dels primers quatre partits de la temporada el Montaura Amateur ocupa el setè lloc de la classificació amb 7 punts. L'equip va començar el curs golejant al Montuiri i al Santanyí i es va col·locar líder però, en les darreres dues jornades, només ha aconseguit sumar un punt.

Golejadors

Llorenç Seguí: 2

Zohier El Asri: 2

Carlos Verdejo, Biel Seguí, Usama: 1

Juvenils Primera Regional

Darrers resultats

Montaura 2 - Sant Jordi 2

Manacor 10 - Montaura 0

Montaura 1 - Constància B 2

Sta Catalina At. 4 - Montaura 2

Classificació

Els juvenils no han començat bé la temporada. Només han aconseguit un punt dels 12 que han disputat. En els 4 primers partits disputats han encaixat 17 gols i n'han marcat 5.

Golejadors

David Martín, Khadime, Gálvez, Rubert, Navas: 1

Cadets Segona Regional (Grup B)

Darrers resultats

Poblenc At. 1 - Montaura 1

Montaura 0 - Esporles 7

Classificació

Els cadets de segona regional han començat la temporada perdent per 0 gols a 7 amb l'Esporles i empatant a un amb el Poblenc Atlhètic. Després de dues jornades disputades ocupen el catorzè lloc de la classificació.

Golejadors

Josep De Luis: 1

Infantils 2a Regional (Grup C)

Darrers resultats

Montaura 4 - Murense 3

Classificació

Els infantils han guanyat el primer partit de la temporada al Murense per 4 gols a 3 i ocupen el cinquè joc de la classificació amb tres punts.

Golejadors

Nalbantián, Alemany, Sadik, Cardona: 1

Bernat Gual

IMATGES D'AHIR

Família cas Sabater Gros - any - 1955/56

A la fotografia, amb la típica camilla per escalfar-nos durant els dies d'hivern, podem veure, en el centre, el matrimoni Miquel Riera "*des Rafals*" i Maria Sampol "*sabater gros*", acompanyats d'algunes filles i altres familiars. El matrimoni va tenir quatre fills i quatre filles. Començant per l'esquerra, el gendre, Miquel Reynés "*Escolà*"; segueixen les dues filles Catalina i Antònia; en Pep Campins "*Forneret*", casat amb la seva néta Francisca Mateu "*de Son Patró*"; asseguda la filla Apol·lònia Riera, "*sabater Gros*", esposa de Miquel "*Escolà*", el nin, Joan Abrines "*Gallineta*"; la seva mare, Catalina Reynés "*Gallineta*"; la darrera és na Joana Rotger, "*Ferragueta*" de Caimari.

Els altres fills i filles foren: el major, Antoni, va anar a treballar a França, és va casar a Sant - Dié i va morir a l'edat de 59 anys, l'any 1961. El fill Miquel, va morir a la Guerra Civil Espanyola, l'any 1938, a la batalla de l'Ebre, a l'edat de 29 anys. En Gabriel va emigrar a l'Argentina, els any 1950, i no tornà mai més a Mallorca. La filla Elionor, es va casar amb en Carles, periodista i locutor de la BBC de Londres, allà va viure molts d'anys i no tingueren fills, va morir a Mancor a l'edat de 84 anys. Na Francisca es va casar amb en Tomeu de "*Son Patró*", varen tenir tres filles i tres fills; na Maria es va casar amb en Joan "*Trapenso*", i no tingueren fills; n'Andreu es va casar a Inca i va tenir un fill i una filla, també va morí a Inca. De tots ells, l'única que encara viu és n'Antònia, casada amb en Tomeu "*Perruquer*" i té uns 90 anys.

Fotografia propietat de Bernat Mateu "*Sabater Gros*", Arreglada per Eduardo Rovira.

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou "*Pastora*"

IMATGES D'AHIR

Casament a Lluc any 1935

El novii, Miquel Mateu *"Moreneta"*, la núvia Apol·lònia Riera *"Miquel d'Escorca"*, que va ser miss Mancor, es varen donar un sí per sempre al Monestir de Lluc. Tot eren cares de felicitat quan sortien de la Basílica, acompanyats d'alguns familiars i amics. Ens ha estat impossible reconèixer-los a tots. A la dreta del novii, hi ha en Mateu *"des Telèfons"*; darrera la núvia, en Llorenç *"Miet"*; més darrera en Toniet *"de la Sala"*; els dos següents, en Joan *"Patxorra"* i en Miquel *"Xaferri"*. En el seu caminar junts tingueren moments d'alegria i altres de tristor quan, en plena flor d'aquest món va morir l'amo en Miquel, l'espòs de madò Apol·lònia.

En Miquel, abans de casar-se, havia emigrat a Ruan, França, on va treballar per una Sra. de s'Arracó. Una vegada casat se'n va tornar a Ruan, amb la seva esposa Apol·lònia. Allà varen posar un magatzem de fruita. Foren bastants els mancorins que emigraren a França i a altres indrets, Amèrica, Alemanya. Treballaren amb ells a Ruan en Montserrat Fontanet *"Rata"*, que conduïa un camió, i en Bernardí Mateu *"Figueta"*.

El temps que estaran a Ruan, varen tenir els dos fills, na Mari i en Jano. Per motius de la Segona Guerra Mundial, tornaren a Mancor. Quan després de la guerra, volgueren recomençar l'activitat de bell nou a Ruan, trobaren la ciutat destruïda per la guerra.

Foto propietat de l'amo Joan *"Miet"*

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou *"Pastora"*

PER RECORDAR

Excursió 3a edat, dia 10 de març de 1990

De bon matí, uns seixanta socis, sortírem d'excursió per anar a passar una diada, oblidant les preocupacions que sempre en un moment o l'altre solem tenir. Que millor que sortir amb bones companyies i gaudir de l'amistat que sempre ha estat la sintonia entre els mancorins i mancorines al pas dels anys.

La primera aturada fou a Manacor, on vàrem berenar de coca de trempó i de pebres, acompanyat d'un poc de vi i aigua. Tot seguit entràrem a fer una visita a Perles Majòrica, ens donaren tot tipus d'explicacions de com és fabricaven; alguns compraren collars i polseres a bons preus que ens feren per a l'Associació; també ens feren un petit obsequi que el repartírem a l'hora del dinar. Seguïrem per anar a visitar les

Coves dels Hams, amb visita guiada; ens explicaren els milers d'anys de com s'havien format les estalactites.

A l'hora prevista del dinar, ja nos trobàvem a Porto Cristo, al Restaurant del Club Nàutic. Acomodats al menjador, ens serviren un dinar de molta categoria, un primer plat d'arròs a la marinera, de segon peix al forn a la mallorquina, postres, begudes, cava, cafè i licors.

Després férem unes fotos per recordar la diada, donàrem un temps prudencial perquè la gent fes una volta per conèixer un poc

aquells indrets, ja que molts no recordaven haver-hi estat mai. A l'hora acordada tornàrem cap a Mancor i segurament durant molt de temps recordàrem aquella diada de germanor.

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou "Pastora"